

Naročnina
 Dnevna izdaja
 za državo SHS
 mesečno 20 Din
 polletno 120 Din
 celoletno 240 Din
 za inozemstvo
 mesečno 35 Din
 nedeljska izdaja
 celoletno v Jugo-
 slaviji 50 Din, za
 inozemstvo 100 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
 Rokopis se ne vrača, nefrankirana
 pisma se ne prejema. Uredništva
 telefon št. 2050, upravnštva št. 2326

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Cerkovni
 račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
 za inšerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
 1 stolp, peti vrsta
 mali oglaš po 150
 in 2 D, večji oglaš
 nad 45 mm višine
 po Din 250, velik
 po 3 in 4 Din, v
 uredniškem delu
 vsilica po 10 Din
 Pri večjem
 naročilu popust
 Izide ob 4 zjutraj
 razen ponedeljka
 dneva po preizku

Janko Jovan:

Komercializacija državnih železníc.

V začetku tega tedna se je vršila v promet-
 nem ministrstvu anketa, ki je proučevala načrt
 prometnega ministra o komercializaciji držav-
 nih železníc. K tej anketi so bili klicani zastopniki vseh
 važnih gospodarskih organizacij, ki so se vabilu
 odzvale v tako velikem številu, da je anketi pris-
 tovalo okrog 100 oseb. Ta velika udeležba že
 sama kaže, da gre za silno važno gospodarsko vpra-
 šanje.

Komercializacija železníc pomeni, da se po-
 stavi železniški obrat na strogo trgovsko podlago.
 Ako se je vprašanje komercializacije naen-
 krat pojavilo, je to znamenje, da uprava naših že-
 lezníc še ni na oni stopnji, na kateri bi morala
 biti, da je torej v upravi železníc še marsikaj, kar
 bi bilo treba odstraniti.

Predno se dotaknem vprašanja komerciali-
 zacije železníc samega, se mi zdi umestno, četudi
 samo s par vrsticami, spomniti na razvoj železniške
 službe v naši državi. Ob prevratu so se nahajale
 skoro vse železnice v mizernem stanju. One v Srbiji
 so bile večinoma porušene in postavljene izven
 obrata, v Vojvodini in na Hrvaškem so bili ma-
 jarski železničarji po večini odstranjeni, radi česar
 o kakšni redni prometni službi sploh govoriti ni bilo,
 le železnice na slovenskem ozemlju so tudi po obra-
 tu funkcionirale redno, v kolikor jih ni oviralo po-
 manjkanje v-znega parka. Slovenski železničarji so
 tudi bili, ki jim je bila poverjena vpostavitvev pro-
 meta v izvenslovenskih pokrajinah mlade države,
 kar se mi zdi potrebno omeniti, ker se ta velika
 zasluga našega železniškega osebja vedno bolj po-
 zablija. V prvem času so se železniške direkcije,
 rekel bi, samostojno organizirale; ko je bil promet
 v posameznih pokrajinah kolikor toliko vpostav-
 ljen, je nastopila doba centralizacije železniške
 službe. Nekatere direkcije so bile ukinjene, ostale
 pa postavljene pod popolno odvisnost od generalne
 direkcije državnih železníc v Beogradu. Hipen pre-
 hod od avtonomnih direkcij na strogo centraliza-
 cijo je izzval v prometu največji nered. Na novo
 naš evatli vse hibe, ki so se v tej dobi pojavile,
 ni potrebno, ker se še v dobrem spominu vsakemu,
 ki je imel opraviti z železnico. Nastopili so časi,
 ko smo se bali, da se železniški promet sploh vsta-
 vi, vendar smo preboleli tudi to krizo in danes
 bi napravili veliko krivico železniški upravi, če bi
 trdili, da se razmere niso temeljito izboljšale.

Železniški promet je danes v primeri s prejš-
 nimi časi dober. Je pa mnogo stvari pri železniški
 upravi, ki niso dobre. Dobro ni, da je železniško
 osebje nezadovoljno, dobro ni, da dobavitelji pre-
 moga, mazil itd čakajo mesec in mesece, če nimajo
 »dobrih« zvez, na plačilo, najmanj pa je dobro, če
 izkazuje bilanca železniškega gospodarstva vsako
 leto več sto milijonski deficit, tudi ni dobro, ako
 se večmilijonske subvencije dovoljujejo iz že-
 lezniških dohodkov v svrhe, s katerimi nimajo želez-
 nice nobenega direktnega stika; dalje ni dobro,
 da se vprašanje prevzema južne železnice še ni ure-
 dilo, kakor tudi to, da je razmerje do privatnih
 vicinalnih železníc ostalo še povsem nerešeno. Ta-
 kih ne- ali manj dobrih stvari pa je še veliko.

Vse te hibe železniškega gospodarstva so sve-
 tu kolikor toliko znane, dasi jih železniško mini-
 strstvo, kolikor največ more, prikriva. Ako radi te-
 ga, četudi ne točnega poznavanja slede napadi na
 železniško upravo in železniškega ministra, se temu
 ni čuditi, kakor se tudi ni čuditi, če zbira želez-
 niški minister opravilne razloge. V zaslugo pa
 se mu mora vsekakor šteti, ako išče sredstev
 in potov, da nedostatke v upravi državnih železníc
 odstrani, in to je storil vsekakor s tem, da je v
 čl. 225. fin. zakona za l. 1927-28 skušal dobiti po-
 oblaščenje za komercializacijo državnih železníc.

Radi korupcijskih afer v stari srbski državi,
 je radikalna stranka, da pridobi vladi ugled, leta
 1910. uveljavila zakon o državnem računovodstvu
 in smtrala to svoje delo kot odrešilno za državo,
 kakor se je baje izrazil ranjki Protič. Ta zakon
 vsebuje med drugim stroge predpise o državnih
 nabavah. L. 1892. pa je srbska skupščina sprejela
 zakon o glavni kontroli, ki ima za nalogo pregle-
 dati, dobiti ali pa zavreči zaključne račune drž-
 institucij.

Po izjavi železniškega ministra pa sta ravno
 ta dva zakona glavna krivca vseh neuspehov v
 uprvi držvnih železníc. Zakon o državnem računo-
 vodstvu ima za nabave tako ozkosrčne predpise,
 da onemogočuje železniški upravi nabavo potreb-
 ščin v času, ko je primerna konjunktura, in za-
 vlačuje odobrenje izvršenih licitacij za več mese-
 cev. Radi te okolnosti prihaja železniška uprava v
 mučen položaj, da ostane naenkrat brez potrebščin,
 ki so ji nujno potrebne, jih ne more nabaviti v
 času, ko more te potrebščine pod ugodnejšimi
 okolnostmi dobiti, in to zlasti, ako ni odobren drž-

proračun in so izdatki odmerjeni v takozvanih dva-
 najstinah. Enake težave so z zakonom o glavni
 kontroli, ki ne odobrava nobenih izdatkov, ki niso
 predvideni v budžetu in niso v skladu z zakonom
 o glavni kontroli. Okolnost, da mora železniški bud-
 žet biti vnešen v splošni državni budžet, jemlje
 železniški upravi vsako možnost prostega gibanja,
 ker ne sme napraviti nobenih izdatkov, ki niso
 bili že v budžetu predvideni.

Da bi mogla uprava državnih železníc gospo-
 dariti tako, kakor smatra za potrebno, predlaga
 železniško ministarstvo, naj bi zakon o državnem
 računovodstvu in glavni kontroli ne veljal za že-
 leznice, da pa ne bi železniška uprava ostala brez
 nadzorstva, naj se poveri uprava železníc odboru,
 ki ga sestavijo gospodarski svet, univerze, trgov-
 ske zbornice, industrijci, zveze kmetijskih zdru-
 g, zveza inženirjev in arhitektov in združenje prav-
 nikov.

Priznati se mora, da je bil namen železni-
 škega ministra idealen in je hotel res najti sred-
 stvo, da odpravi hibe v železniški upravi. Omenje-
 ni odbor bi vodil v zvezi z generalnim direktor-
 jem državnih železníc vso upravo državnih želez-
 nic in to strogo na trgovski podlagi, kar se tiče
 nabav, knjigovodstva itd.

Udeleženci ankete so bili z malo izjemami
 vsi proti načrtu železniškega ministra in to največ
 iz razloga, ker so smatrali, da so železnice tako
 važen faktor v državi, da se more zaupati samo
 državní upravi. Dolžnost državne uprave pa bodi,
 da izposluje spremembo zakona o državnem raču-
 novodstvu glede železníc in naj sama gleda da
 odstrani vse hibe, ki so doslej ovirale nemoteno
 poslovanje in povzročale neuspehe v bilanci. Zelo
 umesten je bil predlog zastopnika ljubljanske trg-
 zbornice, naj se da oblastnim direktorjem večja avto-
 nomija in dobre posledice ne bodo izostale.

Ideja komercializacije je dobra in zdrava,
 samo način je treba resno preudariti, ker ne gre
 za malenkost temveč za velikansko podjetje, ki se
 ceni na 30 milijard Din vrednosti. Ako bi šlo
 za navadno industrijsko, trgovsko ali drugo gospo-
 darsko podjetje, bi ne bilo pomisleka izročiti je v
 eksploatacijo privatnemu odboru, a v tem slučaju
 gre za podjetje, ki ima služiti splošnosti in so tako
 nacionalni kakor tudi narodno-obrambeni razlogi
 proti temu, da preide iz rok državne uprave. An-
 keta je izvolila 22 članski odbor, ki bo sedaj se-
 stavil nov načrt, kako naj se železnice komercija-
 lizirajo, in ni dvoma, da bo ta odbor našel način
 komercializacije, ki bo odgovarjal ne le ekonom-
 skim principom, temveč tudi nacionalnim in
 obrambnim težnjam.

Skupščina se sestane 14. decembra.

r Beograd, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Po sporazumu
 med predsednikom narodne skupščine in predse-
 dnikom vlade je danes predsednik narodne skupščine
 sklical prihodnjo skupščinsko sejo za sredo, 14. de-
 cembra, na kateri se bo določil dnevni red prihodnje
 seje.

Davčna reforma.

VAŽNI IZPREMINJEVALNI PREDLOGI
 POSL. PUŠENJAKA SPREJETI.

r Beograd, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Davčni odbor
 je imel danes sejo dopoldne in popoldne. Končal
 je oddelek o splošni pridobitni in pričel z razpravo
 o rentnem davku. Načrt se je spopolnil glede pro-
 daja lastnih kmetijskih pridelkov in glede opro-
 stitve in pridobitine za književnike, umetnike in
 časnikarje, ki vrše ta posel kot postranski posel.
 Na predlog poslanca Pušenjaka se je dosegla

oprostitev
 za ročne delavce, ki so stari nad 65 let.

Glede predpisa pridobitine je Pušenjak odločno zah-
 teval, da presoja je podatke davčnih obvezancev
 davčni odbor,

ne samo davčna oblast, kakor se je prvotno name-
 ravalo in se je izvršila v zakonu tozadevna spre-
 memba. Dolgotrajna je bila debata radi odbitne po-
 stavke pridobitine ter se je zahtevalo, da se smatra

neposredni davek

za doklado kot odbitna postavka. Ker vladni za-
 stopnik na to ni mogel pristati, se je odločitev
 odložila. — Danes se je končala razprava o oddelku
 o rentnini in se je pričela razprava o davku družb,
 ki so zavezane polagati javne račune. Poslanec
 Pušenjak je opozoril na to, da je treba pri
 oprostitvi od splošne pridobitine upoštevati tudi

užitek kmetijskih posestnikov

in rente v smislu določb zakona o Pokojninskem
 zavodu za zasebne uslužbence. Zahteval je, da se
 obresti hranilnih vlog zdru- g oporejijo davka
 na rente. Ta predlog se je soglasno sprejel. —
 Dosledje se je sprejelo na polovico zakonov. Pri-
 hodnja seja bo v ponedeljek.

Od blamaže do blamaže.

Radičeva koncentracija je propadla. — Najnovejša ideja gosp. Joce
 Jovanovića. — General Hadžić demantira to originalno idejo. —
 Demokrat gosp. Šečerov poučuje gosp. Jovanovića.

r Beograd, 9. nov. (Tel. »Slov.«) Samostojno-
 demokratsko-seljaška opozicija je obupala nad
 ustvaritvijo takozvane koncentracije, katero je videl
 g. Radič v duhu že pred katoliškim Božičem na
 vladi. Sedaj je prinesel novo idejo g. Joca Jova-
 novića v svojih »Novostih«, da bi namreč imel po-
 stati predsednik vlade sedanji vojni minister gene-
 ral Hadžić, ki bi imel biti vpokojen, nato pa bi
 prevzel vodstvo NRS v svoje roke! Imeli smo
 priliko govoriti z vojnim ministrom, ki je odločno
 in iskreno zanikal vse take vesti. Nikoli ni pri-
 padal noben stranki, marveč je kot vojak vedno
 gledal na obče dobro naše države. Z ozirom na to
 je smatral zadevo kot intrigo opozicije, ki ne bo
 imela zaželenega uspeha.

»Obiske se nadaljujejo. Jovanović je danes
 zopet obiskal Davidovića, nato je Pribičević obiskal

Jovanovića. Popoldne so se sestali vsi trije voditelji
 opozicije Pribičević, Jovanović in Radič. Jovanović
 je snoči izdal obširen komuni-ke o svojem obisku
 pri Davidoviću, v katerem govori o davčnem za-
 konu. Danes mu je ugleden demokratski poslanec
 in predsednik davčnega odbora Šečerov odgovoril.
 V odgovoru prvi med drugim, da je bil Jovanović
 dosedaj vedno član davčnega odbora, prihajal na
 seje, nikdar pa ni odprl ust, da bi tozadevno pove-
 dal svoje mnenje. Zato se čudi, čemu hodi sedaj gle-
 de te zadeve k Davidoviću. Razen tega je jasno,
 pravi Šečerov, da Jovanović davčnega zakona sploh
 ni čital, kajti v prošnjah, ki jih je predložil Davi-
 doviću, navaja take zadeve, ki so se že davno re-
 šile ali ki se v zakonu sploh ne nahajajo.

Tako dobivajo voditelji eden za drugim za-
 služene lekcije.

Reforma centralne uprave.

Odslej bo samo 12 ministrstev. — Znatna redukcija oddelkov. —
 Reorganizacija uradniškega kadra.

r Beograd, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Na današnji
 seji vlade se je razpravljalo o zakonu o centralni
 upravi. Ministrski svet je ta zakon v celoti sprejel.
 Kakor smo že v »Slovenec« poročali, bo po tem
 načrtu ostalo samo 12 ministrstev. Poslej smo jih
 imeli 18. Ministrstvo za vere se združi s pravoso-
 dnim Ministrstvo za socialno politiko se združi z
 zdravstvenim. Gozdarsko ministrstvo se pridruži
 deloma kmetijskemu, deloma trgovskemu mini-
 strstvu. Ministrstvo za agrarno reformo se pridruži
 deloma kmetijskemu, deloma trgovskemu. Mini-
 strstvo za izenačenje zakonov se združi s pravo-
 sodnim ministrstvom.

Ministrski svet je sprejel končnoveljavno be-
 sedilo tega zakona, ki je mnogo boljši od načrta,
 ki je bil lansko leto predložen. V zakonu so točno

določene kompetence posameznih uradov in šte-
 vile oddelkov v posameznih ministrstvih. Oddelki so
 se znatno reducirali. Z ozirom na to bo potrebna
 tudi večja reorganizacija uradniškega kadra.

Poleg tega se je ministrski svet bavil tudi z
 raznimi resornimi vprašanji. Med drugim je pravo-
 sodni minister poročal o debati v sekciji zakono-
 dajnega odbora o sodniškem zakonu s posebnim
 ozirom na sodniške plače. Ministrski svet je ob-
 vestil, da je sekcija bila mnenja, da je treba ta od-
 delek popolnoma izdelati in v zakonu fiksirati sod-
 niške plače. Ministrski svet je naročil pravoso-
 dnemu ministru, da predloži vladi tozadeven referat
 s potrebnimi podatki, na kar bo vlada o tem vpra-
 šanju končnoveljavno sklepala.

Radič, zaveznik gg. dr. Žerjava in Kramerja za okrnitev slovenske univerze!

r Beograd, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Na današnji
 seji finančnega odbora se je pričela generalna de-
 bata o državnem proračunu za l. 1928-29. Kot prvi
 govornik opozicije je dobil besedo Stjepan Radič,
 ki je govoril neki političen govor. Povedal je nekaj
 pametnega, pa ravnotako nezrelega o proračunu in
 državni politiki. Na njegove napade radikali niso
 odgovarjali, marveč so se jim samo smejali. Do-
 taknil se je vprašanja univerz. Razvil je staro tezo,
 po kateri bi bilo treba na dosedanjih univerzah
 samo nekatere fakultete popolnoma izgraditi in
 spopolniti, v Ljubljani pa bi ostala rudarska fa-
 kulteta. Po tej njegovi stari teoriji, ki jo je zastopal
 kot bivši prosvetni minister, bi bile potrebne ne-
 katere fakultete, tako da bi od sedanjih treh uni-
 verz imela vsaka gotove fakultete. Slovenci naj bi
 hodili študirat v Zagreb in naj bi imeli, kakor

rečeno, samo rudarsko fakulteto. Fakultete vseh
 treh okrnjenih univerz naj bi tvorile popolno in
 dobro organizirano univerzo v državi.

Stjepan Radič, najozži prijatelj samostojnih
 demokratov, se je torej izjavil za okrnitev sloven-
 ske univerze. Samostojni demokrati, ki tvorijo eno-
 to z Radičem, so k njegovim izvajanjem molčali.
 Morda bo skušal dr. Žerjav popraviti mučen vtis,
 ki ga je napravil njegov zaveznik v vseučiliškem
 vprašanju. Sicer je bil Radičev govor nezanimiv in
 je izpolnil celo dopoldansko sejo.

Nato se je dopoldanska seja prekinila. Prihod-
 nja se vrši v ponedeljek in se bo generalna debata
 nadaljevala. Po sporazumu med opozicijo in vlado,
 bo trajala generalna debata samo v ponedeljek in
 torek.

Studenti vprizarjajo pravo vojsko.

Studenti ustavljajo že vlake, demolirajo trgovine in požigajo sina-
 goge. — 200 aretirancev. — Vojno sodišče bo govorilo. — Vse proti
 Židom. — Do ponedeljka zaprte vse trgovine.

(Telefonsko poročilo »Slovenčevega« dopisnika.)

v Bukarešt, 9. dec. Na današnji seji senata
 sta senator narodne kmetске stranke Boila in viši
 rabin Niemerov interpelirala vlado radi študen-
 tovskih ekscesov v Velikem Varadinu in Kološu.
 V imenu vlade je odgovoril notranji minister Duca
 in izrazil obžalovanje vlade radi ekscesov. Take
 demonstracije kompromitirajo dobri glas dežele ter
 bodo vsi krivci strogo kaznovani. Tudi če so študenti
 res bili izznani, ne bi smeli delati takih ekscesov.
 Vlada bo poravnala vso škodo, ki je bila napravljena
 na sinagogah in na privatnem premoženju. V Veliki
 Varadin je bila odposlana posebna preiskovalna
 komisija. Danes popoldne je bila pri ministrskem
 predsedniku konferenca, katere so se poleg njega
 udeležili notranji minister, komandant četrtega ar-
 madnega kora in policijski predsednik. Posvetovali
 so se o ukrepih, ki jih je treba storiti za jutri
 10. decembra, ki je že šest let vedno dan dijaških
 demonstracij. Pred šestimi leti so namreč zahtevali,
 na se uvede numerus clausus in od tedaj vsako
 leto 10. decembra demonstrirajo zanj. Vlada je za
 jutri prepovedala vse demonstracije, kršilci pa pri-
 dejo pred vojno sodišče. »Independant Roumain«
 demantira madjarske vesti o številnih mrtvecih v

Velikem Varadinu in trdi, da sta bili le dve smrtni
 žrtvi. Lupta se pritožuje, da je vlada poostрила
 cenzuro in da ne pripusti nobenih komentarjev.
 Vlada na ta način zlorablja cenzuro, ki je bila
 uvedena samo v varstvo ustave. Listi objavljajo
 informacijo iz Kološa, po katerih so študenti iz
 Jassyja in Bukarešta, ko so se vračali iz Velikega
 Varadina, v Kološu prisilili vlakovodjo, da je
 ustavil vlak. Nato so vdrli v mesto, kjer so demo-
 lirali mnogo trgovin, sinagoge, hotele in mnoga pri-
 vatna stanovanja. Zveza trgovcev v Kološu je po-
 slala vladi protestno brzojavko. Trgovine ostanejo
 do ponedeljka zaprte, ker se bojijo v nedeljo novih
 nemirov. Škoda znaša več 100 milijonov lejev. Ko
 so se bucareški študenti včeraj zjutraj vrnili v
 Bukarešt, jih je obkolilo vojaštvo. Proti njim se je
 uvedla preiskava, 200 študentov je bilo aretiranih.
 Študenti iz Jassyja pa so se iz Kološa peljali po
 drugi progi in Jassy ter so vlak ustavili pri trgu
 Akna. Tam so izstopili ter so v mestecu demolirali
 mnogo trgovin in privatnih hiš. Enako so divjali
 tudi v Foksanju. Oblasti nočejo dajati poročil o
 posameznostih tega divjanja.

Romunjski študenti demolirajo napreji.

v Budimpešta, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Nove vesti o izgreduh v Velikem Varadinu pravijo, da so študenti tam demolirali in ponesnažili obe židovski sinagogi. Tudi židovske svetile tore in drugo ritualno orodje so deloma uničili, deloma pa oropali. Trgovine so v mestu že zaprte, ker so razdejane in zaloge uničene. Romunjski študenti so se nesramno obnašali v nekem katoliškem ženskem samostanu. Napadli so tudi nekega ameriškega kapitana in ga ranili. Študenti so svoje početje nadaljevali na potu v Marmaroš Siget ter so posebno v Kološu vprizorili enake pogrome. Tudi obe tamnjaši sinagogi so opustošili in oplenili. Še le ko je bila alarmirana vojaška posadka, so mogli študente prepoditi. Stvarna škoda, napravljena v Kološu, se ceni na 100 milijonov lejev. Poroča se, da so študenti vprizorili krvave izgrede tudi na potu skozi Temešvar in Brašovo. V madjarski magnatski zbornici je Koloman Toth ostro obsodil pogrome, zastopnik ministrskega predsednika Vas pa je izjavil, da vlada nima možnosti nastopiti z ozirom na notranje zadeve druge države, katere mora vsekakor obsoditi.

DOGODKI GREDO V ZENEVO.

v Zeneva, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Madjarska delegacija hoče dogodke v Velikem Varadinu spraviti v razgovor na ženevski konferenci, vendar se ni določeno, ali se bo to zgodilo v smislu čl. 11 ali drugače.

Francoska pogodba predložena Ženevi.

v Zeneva, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Ravnatelj pariške pisarne Društva narodov grof Clauzel in stalni jugoslovanski delegat pri Društvu narodov Fortić sta danes dopoldne v tajništvu Društva narodov predložila v registracijo in objavo dne 11. novembra sklenjeno francosko-jugoslovansko prijateljsko in razsodiščno pogodbo. Predložitev italijansko-albanske pogodbe se tu še pričakuje.

r Belgrad, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Danes je prišel iz Pariza kurir našega zunanjega ministra, ki je prinesel s seboj podpisani izvod prijateljske pogodbe.

Senat bo takoj ratificiral Tirano.

v Rim, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Za poročevalca v senatu o obeh tiranskih pogodbah je bil imenovan senator Boselli, ki bo svoje poročilo še nocoj razdelil, tako da se bo ratifikacija mogla izvršiti v senatu na eni prihodnjih sej.

Klobuk z znamko belgrajske trgovine...

v Rim, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Atentat na tasta albanskega predsednika se je izvršil iz zasede iz temne stranske ulice, ravno ko se je senator Verzani v avtomobilu pripeljal pred svojo hišo. Bilo je divje streljanje, katerega sta se udeležila tudi oba senatorja v avtomobilu in obe slugi, od katerih je bil eden ubit. Na licu mesta so potem baje našli klobuk s trgovsko znamko neke belgrajske trgovine. Sodeč po krvavih sledovih je bil gotovo tudi eden od atentatorjev ranjen.

Obmejni dogodki brez konca...

v Sofija, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Iz vasi Skart ob jugoslovanski meji se poroča o novem obmejnem dogodku. Dne 7. t. m. sta tam dva emigranta napadla bolgarskega vojaka, ga zvezala in ko je hotel ubežati, ustrelila ter ga popolnoma slekla in oropala. Napadalec sta zbežala preko meje v Jugoslavijo. V enem izmed njih so baje spoznali ubeglega kaznjence iz Gjertheadumare.

Briand in Mussolini se le sestaneta.

v London, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Ženevski posebni poročevalci »Daily Mail« poroča, da je Chamberlain poklical angleškega rimskega poslanca v Zenevo, da se z njim in Briandom porazgovori o sestanku z Mussolinijem. Kakor poroča »Westminster Gazette«, je baje Scialoja vendarle prinesel Briandu povabilo Mussolinija za sestanek.

Italijanski listi poročajo iz Pariza, da se je na Briandovo pobudo sestavila na Quai d'Orsay komisija strokovnjakov, da se sestavi seznam vseh med Italijo in Francijo vseh vprašanj, kakor tudi da sestavi predloge za njihovo ureditev. Na čelu te komisije je novi rimski poslanik Beaumarchais. Briand baje želi, da bi se že začetkom januarja mogel na podlagi dela te komisije sestati z Mussolinijem.

PILSUDSKI V ZENEVI — JUNAK DNEVA.

v Zeneva, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Pilsudski je danes opoldne došel v Zenevo ter je takoj našel povabilo, da pride na zajtrk k Briandu, katerega se je udeležil tudi Paul Boncour in pozneje Chamberlain. Baje je prinesel s seboj dokumente, ki dokazujejo, da je bil Voldemaras svoječasno pristal na to, da se Vilna odstopi Poljski. Prihod Pilsudskega ima najbrže to glavno svrha, da se sestane z evropskimi državniki. Vsekakor bo prisotnost Pilsudskega velikega pomena za nadaljnji razvoj vzhodnoevropskih vprašanj. Z ozirom na ponovne vesti, da bi se dr. Stresemann utegnil dogovarjati za vzhodni Locarno, se sedaj tu poudarja, da o tem ni več govora. Varnost na vzhodu se smatra kot garantirana z obstoječimi pogodbami med Nemčijo, Poljsko in Češkoslovaško in s francoskimi varnostnimi pogodbami s temi državami.

VOLDEMARAS JE ZGUBIL POLITIČNE DOMENTE.

v Varšava, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Po vlogu v pisalno mizo litvanskega ministrskega predsednika Voldemarasa, pri katerem so bili baje ukradeni važni politični dokumenti, je litvanska policija v Kovnu in v vlakih priredila racije, pri katerih je blo aretiranih 76 sumljivih oseb.

Poincare dobil proračun in zaupnico.

v Pariz, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Parlament je imel danes nočno sejo o proračunu, na kateri je Poincare zahteval, da se proračun sprejme brez izpreminjavalnih predlogov. Prišlo je do živahne razprave med ministrskim predsednikom in socijalističnim poslancem Auriolem, ker je Poincare odklonil takojšnjo debato z zaupnico. Parlament mu je izglasoval zaupnico s 405 glasovi proti 132 glasovom, potem ko je obljubil, da bo januarja meseca pripustil debato o finančni politiki.

Med železničarji v CSR zopet ti.

v Praga, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Na državnih železnicah je nastal nov konflikt. Železniški minister je ponudil železničarskim zaupnikom doklade k plačam, ki pa se priznajo samo kategorijam aktivne službe, t. j. približno 40 odstot. nameščenec. Ostali pa naj bi dobili enkratno božično nagrado. Zaupniki so ta predlog odklonili kot nezadosten. Ponovili so svojo zahtevo, da se službeni red novelira, kar hočejo izvesti z vsemi sredstvi strokovnih organizacij.

Med češkimi fašisti se dani.

v Praga, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Član fašistovskega direktorija dr. Ciril Svoviz utemeljuje svoj nastop v direktoriju v »Riška Straža« s tem, da je češka fašistična organizacija na seji dne 2. oktobra sklenila proti njegovemu glasu zvezo z Italijo, sovravno Čehoslovašije.

Mala antanta za svoj tujski promet.

v Praga, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Dne 12. in 13. t. m. bo v Pragi konferenca zastopnikov Češkoslovaške, Avstrije, Jugoslavije in Madjarske o propagandi za skupni tujski promet v srednjeevropskih državah.

Mala antanta zboruje letos v Bukarešti.

r Belgrad, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Kakor smo zvedeli, se je med državami Male antante sklenil sporazum, da se vrši prihodnja konferenca Male antante po sklepu zunanjih ministrov v Jachymovu, od 20. do 25. januarja v Bukarešti.

Strahote požarja v Oravcu.

r Temešvar, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Včeraj je v Oravcu blizu Temešvara, ki je znan po železnih rudnikih, izbruhnil velik požar, ki se je radi vetra razširil in objel vse mesto. Požara ni bilo mogoče omejiti in še danes traja. Zgorelo je veliko število hiš, med njimi sinagoga. Mrtvi so 4, ranjenih pa nad 300. Radi strašnega požara vlada velika panika.

Edinstvo nemških katolikov.

Nemški katoliki so preskušnjo prestali. Te dni sta se po dolgoletnem bratomornem boju prvika trestala oba parlamentarna kluba centra in bavarske ljudske stranke k skupni seji in privrkat so se izrekle bratske dobrotelice v skupno fronto tako od strani centra kot Bavarcev. Podpisala se je slovesna pogodba, da se stori delovna zaveza, da preneha sovraštvo; tam pa, kjer bi krajevne razmere, zlasti ob volitvah, lahko bile predmet sporov in strankarskega boja kot v zgornji Bavarski in Pfalzu, se je dosegel kompromis. In tako sta oba voditelja klubov, poslanec kanonik Leicht in preizkušeni taktik centurmas Guerard lahko poudarjala, da ima nemški politični katolizem pravico do proslave enega najpomembnejših zgodovinskih dni.

Kulturni oblaki se temni. Država je izven nevarnosti prevratov in razpada, v deželo so se vrnila normalne razmere. V teh pa stopajo kulturne razlike vedno bolj v ospredje. Socijalizem, ki se je neposredno v povojnih letih odel radi ljubega miru v hiši in gospodarskega kaosa v zmernejši obleko, je oblekel starega človeka. Liberalizem, ki se je pod firmo demokracije in nemške industrije za par let potuhnil, stopa na dan s kulturnobojnimi fanfarami. Od protestantovske strani, ki z zavistjo gleda na pozicijo centra, se čujejo vedno pogostejši glasovi po osnovanju protestantovskega centra. Eni, da bi dvignili splošni protestantovski nivo, drugi, da vstvarijo in oživotvorijo stari ideal — protestantovsko Nemčijo in začno odkrit boj v »Los vom Rom-Bewegung«.

Znaki so vidni. Že ko so spravljali pod streho zakon proti umazani literaturi, je bil signal za protinaskot dan. Šolski zakon ne pride naprej, da si je mladina neka ureditev tako potrebna kot ribi voda. Tudi vprašanje pruskega konkordata stoji, da si se ne more trditi, da je padlo. Vsi ti pojavi so bili za obe stranki glasen poziv k složnosti katolikov in spretnemu pomirjevalcu sporov Marksu se je posrečilo, da je izgladil disonance. Stranki sta sicer še vsaka zase; enako kluba. Toda skupna posvetovanja klubov, skupni kulturni program, prenehanje bojne razpoloženja je nedvomno prva stopnja do popolne edinosti in stare, dobro znane in preizkušene moči nemških katolikov. S tem bodo nemški katoliki obnovili stari vzgled drugin, kaj se da napraviti v složnosti, dobri pripravljenosti, disciplini in organizaciji.

Važni sklepi glede sodnikov.

Sodniške plače.

r Belgrad, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Začetkom današnje seje sekcije zakonodajnega odbora je pravosodni minister izjavil, da je v seji ministrskega sveta poročal o poglavju glede sodniških plač. Po njegovem poročilu je namestnik finančnega ministra Spaho izjavil, da brez nadaljnjega ne more prevzeti odgovornosti za finančni efekt tega poglavja, radi česar je ministrski svet sklenil, da naj se uredi vprašanje ministrskih plač s posebnim zakonom do časa, ko stopi novi zakon o sodnikih v veljavo. Nato je pravosodni minister zahteval, da se o omenjenem poglavju danes ne razpravlja. — Sekcija zakonodajnega odbora je soglasno sklenila, da se vztraja na tem, da spada ureditev vprašanja sodniških plač ravno v zakon o sodnikih. Na podlagi tega sklepa bo pravosodni minister ponovno poročal v ministrskem svetu, tako da vprašanje sodniških plač še ni končnoveljavno rešeno.

Imenovanje sodnikov.

Nato so se sprejela ostala poglavja zakona o sodnikih od § 66. do konca z malimi stilističnimi spremembami. Postavljanje sodnikov okrajnih in okrožnih sodišč je bilo danes popravljenost na ta način, da se tudi glede teh sodnikov izvede sistem volitev, kakor glede sodnikov višjih sodišč. Na vsako izpraznjeno mesto okrajnega in okrožnega sodišča se postavi sodnik s kraljevskim ukazom na predlog pravosodnega ministra. Minister predlaga te sodnike na podlagi volitev pristojnega apelacijskega sodišča in posebnega senata kasacijskega sodišča, obstoječega iz predsednika in vseh predsednikov senatov. Povsod se predlagata po dva kandidata. Minister je na predlog vezan. Ker se sodnik brez pristanka ne more premestiti in tudi ne napredovati, je stalnost sodnikov zajamčena.

Popolna depolitizacija sodniškega stanu.

Sprejel se je predlog, da sodniki ne smejo sodelovati v politiki, pri političnih strankah, na shodih, kandidirati in postavljeni kandidatne liste pri nobenih volitvah. Končno so se sprejele še nekatere manj važne spremembe.

Prihodnja seja bo v torek, dne 13. decembra. Na vrsto pride odvetniški zakon.

Imenovanje pomočnika ministra za soc. politiko.

r Belgrad, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar je bil danes v avdijenci pri kralju. Pri tej priliki mu je kralj podpisal več ukazov, med njimi ukaz, s katerim se imenuje za pomočnika ministra za socialno politiko gosp. Janko Hočev var, upravnik invalidskega odseka v pokoj.

Same prazne prerokbe.

Opozicija je navezala na avdijenco g. Ljube Davidoviča pri kralju bombastične komentarje o skorajšnji radikalni izpremembi v vladi. Tudi toplot se je izkazalo vse to kot običajna kombinacija brez vsake podlage. Član vlade je izjavil o tem sledeče:

»Situacija je stalna in normalna ter ni pričakovati nobenih iznenadenj. Zunanji položaj terja nadaljevanje politike, katero je inavguriral Voja Marinković. Absolutna sigurnost in stalnost zunanje-političnega kurza je najbolj zasigurana po sedanjih kombinacijah. Drugič je treba izglasovati proračun. Vsi drugi poizkusi so propadli in oni faktorji, ki držijo današnjo situacijo v rokah, se ne bodo več povrnili na take poizkuse. Z Radičem se ne bo delala absolutno nobena kombinacija. Res je nedostatek, da v vladi ni Hrvatov, toda tega so krivi Hrvati sami, ki držijo Radiča.«

Drugi radikalni prvak je izjavil: »To je stara pesem g. Radiča, kar on trdi o skorajšnjih izpremembah v vladi. Z Radičem mi ne stopimo v nobene razgovore. Njegove prerokbe se ne bodo izpolnile. Vlada intenzivno dela in ni nobenega razloga in potrebe po kakšni izpremembi političnega kurza.«

Tudi demokratski poslanci ne pripisujejo Radičevim prerokbam nobenega pomena. Oni zasledujejo situacijo mirno in so prepričani o čisto normalnem razvoju stvari.

Zopetni prihod Ace Stanojeviča v Belgradu tudi ničesar ne znači. On je prišel na parastos za pokojnim Pašičem in sploh ne podpira nobenih intrig proti šefu vlade.

G. Joča Jovanović je imel sestanek z g. Ljubo Davidovičem, kateremu je razložil zgolj svoje želje glede različnih zakonskih predlogov, ki zadevajo kmetški stan. Radič sam zopet popravlja svoje izjave in pravi, da ni rekel, da bo šef božje kombinacije Voja Marinković. Tako se g. Radič neprestano sam osmešuje.

Iz ministrstva za socialno politiko.

G. minister za socialno politiko dr. Gosar je odredil, da ima uprava mesta Belgrada po zaslusanju Delavske zbornice in zastopstva delodajalcev, urediti vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin ter delavnic, glede česar vlada v Belgradu popolna anarhija. G. minister za socialno politiko je tudi dosegel sporazum z ministrom za trgovino, da se skliče interministerijalna konferenca v svrhu definitivne redakcije uredbe o delovnem času kakor tudi ostalih vprašanj, ki so predvidena v zakonu o zaščiti dela, a niso še izvršena in regulirana za celo državo. Visto svrha se misli sklicati konferenca delavskih in delodajaljskih organizacij — G. minister za soc. politiko je končno 10. t. m. sklical

konferenco delavskih in delodajaljskih zastopnikov v Belgradu, da se definitivno uredi vprašanje pravnika za delavske zaupnike, kakor ga predvideva zakon o zaščiti delavstva.

Reforme v Makedoniji.

Med poslanci vladne večine, osobito med demokrati, se zadnje čase veliko diskutira o potrebi, da se izvedejo velike reforme v upravi južne Srbije. Med drugim mislijo predlagati vladi, naj bi se najelo posojilo pol milijarde dinarjev za zgradbo ljudskih in strokovnih šol ter za razdolžitev občin.

„Noče ščititi.“

Dr. Gregor Žerjav je bil minister za žume in rude. Tedaj bi bil sam v lastnem delokrogu lahko rešil vprašanje trboveljskih rudarjev. Stori ni nič tega. Dal jim je pravilnik o bratovskih skladnicah, tak, da je danes to vprašanje najhušje, tako da so rudarji danes takorekoč brez vsakega zavarovanja.

Dr. Gregor Žerjav je bil minister za socialno politiko. Kaj je s tega mesta storil za rudarje, kaj za njihovo zaščito? In glasilo istega dr. Žerjava se upa danes vpiti proti SLS, da noče ščititi rudarjev, da klerikalec izigrava rudarje! To trdi »Jutro« na isti strani, na kateri prinaša poročilo o načrtu uredbe o delavskih zaupnikih. Čemu pa bodo delavski zaupniki? Ali ne morda v zaščito delavstva? Zakaj jih ni uvedel že dr. Žerjav, zakaj ne SDS? Zato, ker ji kapitalistični koncept politike tega ne dovoljuje. Zakaj ni SDS ščitila rudarjev, ko so divjali nad njimi orjunaši? Zakaj je tedaj klerikalec pustila to nalogo? Zakaj je SDS tako mojstrsko nacionalizirala TPD, da je danes bolj tuja kot kdaj prej?

Rudar in delavec je prepameten, da ne bi znal ločiti poštene socialne politike SLS od kapitalistične politike SDS. Zastonj se »Jutro« trudi, da rudar tega ne bi videl.

Golida.

Ker »Jutro« po prazniku ni imelo gradiva, ali ker je slutilo, da »Slovenec« ta dan ne bo izšel, je to priložnost uporabilo, da izlije golido gnojnice po »klerikalcih«. Dejansko je SDS ta dan vrgla v svet le par debelih laži in natecevanj.

Da bodo vsi tisti, ki niso SDS in njenih listov, ne bero, vedeli, kaka kuga jim je prihranjena, navajamo samo par značilnih iz najnovejših registrov SDS:

SLS dela z vprašanjem ljubljanske univerze demagogijo. Z vseučiliškim fondom je SLS svinjake zidala. To trdi »Jutro« v uvodniku. Sedanjo zahtevo po redukciji fakultet, ki so jo postavili srbski vseučiliški profesorji s Slobodanom Jovanovičem na čelu, imenuje »Jutro« politično atako SLS na našo univerzo. Treba je biti že do precejšnje mere normalno lažnjiv, da je mogoče postaviti tako trditve.

Davčna neenakost! SDS jo je ustvarila. SDS jo je izvršila, SDS jo je hotela, ker je z gospodarskim uničenjem Slovenije hotela uničiti odpor Slovenije proti centralizmu. Naša stranka je lansko leto ob proračunu popravila nebroj krivic, izposlovala brez števila olajšav in poprav. Letos bo to delo nadaljevala in ga nadaljuje. Saj isto »Jutro« na isti strani prinaša debel naslov »Pomembne oprostite od plačevanja davka na podjetja in obrti. Povečanje kompetence davčnih odborov. Odbitki od davku podvrženih dohodkov.« Takih naslovov nismo ne mi ne »Jutro« mogli delati, kadar je bila SDS v vladi. Seveda je sedaj vse to za sluzga Radiča in Pribičevića, ki sta v opoziciji. Vlada sploh nima nobene besede. Radič in Pribičević sedaj suvereno odpisujeta in znižujeta davke, zato da »Jutro« lahko piše, kako klerikalec širijo davčno neenakost. Takega zmašila bi si resen list tudi po prazniku ne smel dovoliti. Sicer pa SDS resnega časopisja že davno več nima.

Deputacijo igralcev sprejme kralj v avdijenco.

r Belgrad, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Kralj bo jutri sprejel deputacijo naših igralcev v posebno avdijenco. Delegati so prišli v Belgrad, da pri prosvetnem ministru intervenirajo glede pokojninskega vprašanja, da bi se čimprej uredile njihove plače in njihov položaj.

Narodna odbrana za hrvatsko vseučilišče.

č Zagreb, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Oblastni odbor Narodne Odrane je na plenarni seji dne 7. t. m. soglasno sklenil na predlog člana vseučiliškega profesorja dr. Aleksandra Ugronoviča, da najodločneje protestira proti ukinitvi katerekoli fakultete zagrebskega vseučilišča. Degradiranje katerekoli fakultete v Zagrebu bi bolešno odjeknilo v duši naroda, ker bi se mu v lastni domovini odvzelo ono, kar je v tuji državi dobil brez nadaljnjega.

Zagrebski odbor za spomenik kralju Petru.

č Zagreb, 9. dec. (Tel. »Slov.«) V dvorani Trgovske zbornice v Zagrebu je bila seja odbora za spomenik kralja Petra v Zagrebu. Izvoljen je bil na tej seji odbor. Za predsednika je bil izvoljen zagrebski nadškof dr. Bauer, v odbor pa grof Miloslav Kulmer, mestni župan Vekoslav Heinzl in tovarnar Vladimir Arko.

334 milj. Kč aktiva.

v Praga, 9. dec. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški uvoz je znašal v mesecu novembru 1750 milj. Kč, izvoz pa 2084 milj., tako da znaša aktivum trgovinske bilance meseca novembra 334 milijonov Kč.

Ing Gvidon Gulič:

Parni stroji in parna turbina.

Navodila za strojike in obratovanje parnih obratov — Vezana knjiga slane 80 Din.

lugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Pridne roke so največje bogastvo.

Doba, ko so rokodelski pomočniki romali križem sveta iz dežele v deželo, iz mesta v mesto, od kraja v kraj in trkali tu in tam negolovi, kako bodo sprejeti, je daleč in o njej le še slišimo in beremo. Kakim nadlogam in neprijetnostim in nevarnostim so bili izpostavljeni mladi fantje na potovanju. Daleč je ta čas, ker kmalu bo minilo sto let, odkar je ta stan organiziran zunaj v svetu in tudi pri nas. Organizacija rokodelskih pomočnikov je najstarejša socialna organizacija in radi svojega smotrenega in vspešnega dela zasluži, da jo поближе spoznamo in jo bomo znali ceniti. Zanimanje za organizacijo rokodelskih pomočnikov je toliko bolj potrebno, ker se poklicani krogi trudijo, da bi njen ustanovitelj Adolf Kolping bil proglašen od sv. cerkve za blaženega in da bi rokodelski stan iz svoje srede dobil svetnika.

Kolpingova življenjska pot.

Blizu Kolina, kamor so Slovenci v prvih stoletjih tako radi romali, stoji Kerpen, kjer se je 3. decembra 1813 rodil ubožnim staršem Adolf Kolping. Dopršivši ljudsko šolo bi rad dalje študiral, a starši niso zmogli stroškov in bolehní deček se je moral posvetiti čevljarstvu, in je potem kot pomočnik šel na potovanje.

Tu je videl in spoznal, kako njegovi tovariši zapadajo v nevero in pokvarjenost, videl je, kako velika nevednost vlada med njimi. Bolelo ga je vse to in dasi je bil že odrasel, je sklenil postati duhovnik, da bi se mogel zavzeti za rokodelske pomočnike in skrbeti za njih dušni in telesni blagor. Tako je potem čez dan delal — ponoči se pa učil. Prevelikega napora ni vzdržal, obolel je in se vrnil leta 1836. v Kerpen. Ko se je opomogel, ga je domači duhovnik učil latinščine in že l. 1841. je z odliko dovršil gimnazijo v Kolinu ter nato študiral bog slove v Monakovem in v Bonnui. Leta 1844. je bil v semenišču v Kolinu. Naslednje leto je bil posvečen in je nastopil prvo službo v Elberfeldu. Tu je začel zbirati vajence in pomočnike, a želel si je večjega mesta, večjega delokroga. Iz Elberfelda je prišel v Kolin in tu je začel svoje življenjsko delo.

Kolpingovo življenjsko delo.

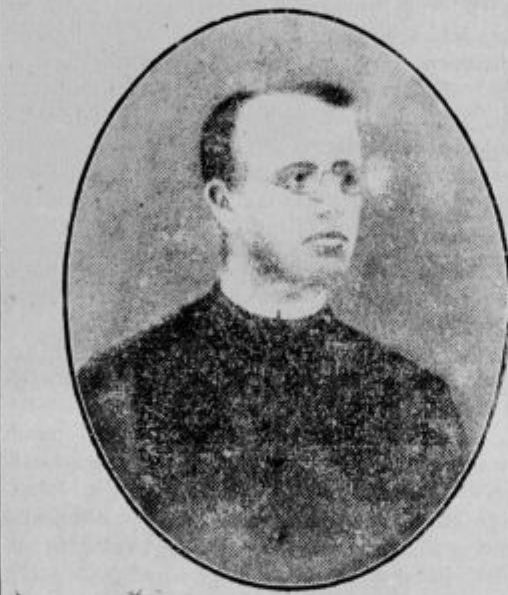
L. 1849. je ustanovil Kolping v šoli sv. Kolumbana Kolinsko katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. Program društva je bil iz vajencev in pomočnikov vzgojiti dobre katoličane, dobre mojstre, dobre državljane. Iz tega gorčičnega zrna je vzraslo kmalu mogočno drevo zdrave organizacije; l. 1856 je štela že 150 društev s 130.000 člani, ki so bili sami mladi rokodelci (prim. »Zgodnja Danica« 1855, str. 79). Vsa ta društva je ustanovil Kolping

sam in jim je bil oče, voditelj. Šele l. 1858. je ustanovila Zveza kat. rokodelskih društev, kateri je bil izvoljen Kolping za vrhovnega predsednika. Odkod ta uspeh? »Kdor vodi društvo, mu ne sme posvetiti samo svojih telesnih in duševnih moči — srce mu mora dati; z resnično ljubeznijo se mora oprijeti stvari in jo vneto izvrševati. Kdor hoče koga pridobiti — mora zastaviti srce; ljubezen je vir avtoritete, avtoriteta korenin v ljubezni! Tako je mislil Kolping, tako je delal in si pridobil enako mislečih sodelavcev v duhovnikih, ki so po pravih predsedniki vsakega društva, in šlo je. V društvu so se zbirali kot okrog družinskega ognjišča, kjer so dobili versko oporo, strokovno in splošno izobrazbo, družabnost, medsebojno pomoč, spodbudo in pošteno zabavo. Rokodelci niso bili več »danes tukaj, jutri tam« — v vsakem društvu so našli — dom. Kolping ni šel na razredni boj — blažil je socialno zlo in vzgajal oznanjajoč, da je vsak poklic od Boga in da se ga je treba z ljubeznijo oprijeti, se v njem izpolnjevati in ga z ljubeznijo vršiti; tako je potem vsak zadovoljen s seboj in v družini in je dober katoličan, dober mojster in dober državljani.

Kolping je še videl, kako se je njegova organizacija udomačila med vsemi evropskimi narodi —danes je tudi v Ameriki — in ej lahko mirno zatisnil oči in je šel po plačilo k Očetu, kateremu je z očetovsko ljubeznijo ohranil duše tisoč in tisoč pomočnikov, ki bi sicer morda zašli in se izgubili. Danes blagoslovljajo spomin »velikega prijatelja božjega in prijatelja človeških duš« (Plj XL).

Katoliška društva rokodelskih pomočnikov pri nas.

Pomembnost in potrebo rokodelskih društev so že pred desetletnico prvega društva uvideli Slovenci, in opazujoč razmere doma, so želeli tudi naše rokodelske pomočnike oteži vsem nevarnostim, katerim so bili izpostavljeni. Dr. Leon Vončina (1826—1874), ki je študiral na Dunaju, ko je prišel Kolping l. 1852. tja ustanovljati društvo, se je moral posebno zanimati za Kolpingovo delo. Vrnivši se v Ljubljano ni opustil misli, da bi

Dr. Leon Vončina, ustanovitelj ljubljanskega kat. društva rokodelskih pomočnikov.

tudi tu ustanovili kat. društvo rokodelskih pomočnikov. Leta 1855. beremo v »Zgodnji Danici« par sestavkov o potrebi organizacije za rokodelski stan in že v 18. listu z dne 3. maja je naznanil o ustanovitvi društva dne 29. aprila. To leto je bilo vpisanih 129 članov in knjižnica je štela 296 knjig. Iz poročil onih let vidimo, da je društvo vneto skrb-

lo za versko in splošno vzgojo svojih članov (»Nedeljska šola«), ki so tedaj že tudi gojili družabnost, prirejajoč razne »besede«. Predsednik je bil bogoslovni profesor dr. Leon Vončina, podpredsednik pa realni profesor A. Lesar. Naslednje leto — 1856 — je dobilo društvo že svojo zastavo. Blagoslovil jo je Kolping sam dne 4. maja. Nastopil je tudi popoldne ob 5. uri v Križanski dvorani z govorom, »ki sicer ni bil po sekiricah izdelan, ne razdeljen, in ne pripovedovan in tudi ne v spominu namotan, bil je pa vendar izvrsten, bil je iz gorečega srca, tekel je v gladkem jeziku, šel vsake-mu do živega, vsak stavek je bil tehten, vsaka beseda v njem pomenljiva, ne enkrat ni na prazno mahnil...« (Zgodnja Danica 1856, str. 90.) Ljubljansko društvo se je potem pod ljubeznivim in požrtvovalnim vodstvom dr. L. Vončina in ob pomoči podpornikov in učiteljev, ki so v smislu pravil so-

Profesor Janek Gnjec, predsednik ljubljanskega kat. društva rokodelskih pomočnikov od 1874—1904.

delovali, lepo razvijalo. Društveni prostori v knežjem dvorcu so bili — dom in šola. Mojstri, ki so izšli iz društva, so ostali z njim v neprekinjeni zvezi, saj so vedeli, da so mu dolžni hvaležnost. L. 1871. so ustanovili bolniško blagajno, pri kateri so imeli enake pravice in dolžnosti mojstri in pomočniki.

Za časa drugega predsednika prof. Jan Gnjeca od 1874—1904 je društvo sezidalo l. 1887. svoj dom v Komenskega ulici. Tu se je društveno delo vse bolj poglobilo in razmaknilo. Poleg pouka so zlasti gojili petje in dramatiko. Vri sodelavnik dr. Gnjec je bil društveni podpredsednik Anton Kržiž, takrat katehet v uršulinski šoli. Tudi dr. Krek je posvetil mnogo časa razvoju kat. društva rokodelskih pomočnikov. Kakor beremo v njegovih »Izbranih spisih« (II. zvezek, str. 14—15), je dr. Krek s pomočniki nekaj časa skupaj obedoval v društveni gostilni in na njih prošnjo spisal igro. Pravica se je izkazala, Cigan-čarovnik in Občinski tepček. Nagovoril je tudi tedanjega kateheta Alojzija Streja, naj se posveti skrbi za vajence (gl. »Izbrani spisi«, II., str. 42). Imenovani je l. 1896. ustanovil za vzgojo naraščajoč kat. društva rokodelskih pomočnikov kat. mladeniško društvo in vstopil kot podpredsednik k kat. društvu rokodelskih pomočnikov. Od l. 1904. pa vodi društvo pomočnikov po pravilih, kakor jih je zahteval oče Kolping.

Kako smoteno je skrbelo društvo za strokovno izobrazbo svojih članov poleg one splošne, je pokazala l. 1905. obrtna razstava od 6.—20. avgusta v Mestnem domu, pokazali so številni tečaji kot tečaj za obrtno knjigovodstvo, tečaj za stro-

kovno risanje, mizarski strokovni tečaj, knjigovodski, čevljarški, krojaški in drugi. Društvo redno goji pouk v petju, glasbi, dramatik in itd. Z rokodelskega odra so izšli poklicni igralci A. Verovšek, A. Danilo, Nučič, Rasberger, Bukšek, Povhe, Molek, Kovač, Plut Habič in še cela vrsta izgralcev Ljudskega odra.

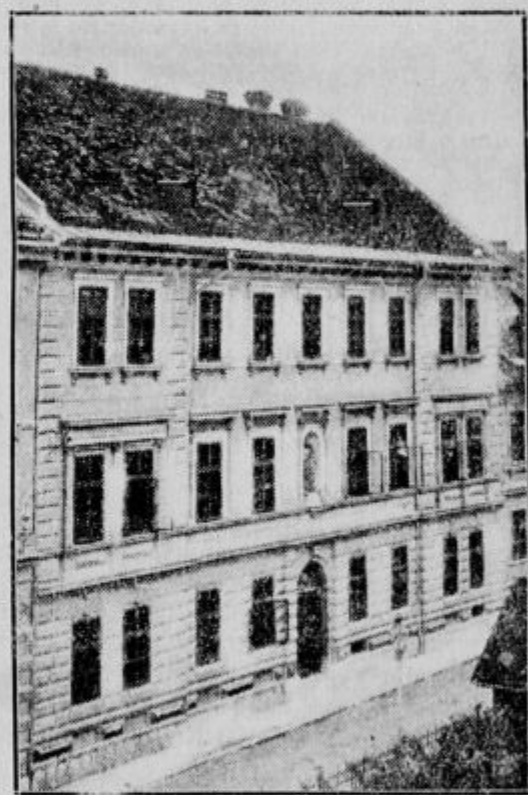
Ljubljana ni ostala osamljena. Tudi drugi kraji so dobili društva rokodelskih pomočnikov, tako Maribor, Celje, Novo mesto, Vrhnika, St. Vid, Škofja Loka, Zagreb in še to in ono mesto. Mnoga društva vrše svojo nalogo zvesta Kolpingovemu programu. Ob 70 letnici mariborskega kat. društva rokodelskim pomočnikov se je ustanovila »Centralna organizacija katoliških društev rokodelskih pomočnikov v Jugoslaviji«.

Dr. Krek je kat. dru. mlhwyrdgovcrdgovce nikov ljubil in cenil — ob slavnostnih dneh jih je proslavljal v pesmi. Ljubimo in cenimo jih tudi mi! Zaslužijo. Če je samo ljubljansko društvo tekom svojega obstoja vzgojilo 3000 članov v dobre katoličane, dobre mojstre in dobre državljane in je prišel duh društva v 3000 družin, moramo, kolikor je v moči slehernega, delati na to, da se ta društva še bolj okrepijo. Če so bila nekdanj potrebna, so danes še posebno, ker ni več društva, ki bi rokodelskemu pomočniku nudilo, kar mu nudijo društva očeta Kolpinga.

Besede sv. očeta.

Ko je sprejel svetega leta 26. septembra 1925 sv. oče zastopnike kat. društev rokodelskih pomočnikov, jim je med drugim rekel: »Kaj naj so Kolpingova društva pomočnikov, če ne verna krščanska kat. liška družina. Pri Vas se gre prav za prav za socialno vprašanje, ne za politična vprašanja ali za razmerje med delom in kapitalom, o čemer se danes toliko razpravlja, — sicer tudi za to, a le indirektno; predvsem Vam je za vzgojo srca in duše. Potem pride ostalo samo po sebi, potem najde vsako vprašanje nujno srečno, krščansko katoliško rešitev.«

Krščanska ljubezen in krščansko pojmovanje življenja je priključilo društva rokodelskih pomočnikov v življenje in zato je z njimi blagoslov in se v blagoslov s svojimi delom.

Rokodelski dom v Ljubljani, sezidan l. 1887.

Fran Wernig, Laško:

Predor pri Kobaridu.

(Odločilna bitka l. 1917.)

(Konec.)

Ta dan se je izpopolnila naša zmaga s sigurnim osvojenjem vseh pogorij, ki obkrožajo dolino Soče. Pripravilo se je tudi sistematično prodiranje v nadiško dolino. Zvečer, dne 25. oktobra je bilo v našem območju število ujetega italijanskega moštva že približno 15.000; bilo je 440 oficirjev, med njimi en divizijski general; zaplenili smo nad 100 topov.

DUŠEVNI BOJI SLOVENSKEGA ČASTNIKA

Tretje jutro, dne 26. oktobra je nam oznanilo zopet lep in solnčen dan. Postalo je tudi znatno toplejše. Pripravili smo se za nadaljnje prodiranje. Medtem pa sem se streznil tudi od omočnega zmagoslavja, ki nas je vse prevzelo in za hip mi je stopila pred oči slika, katere sem se strašil, kot ob prebujanju od težkih, zlovesčih sanj. Mahoma mi je postalo jasno, da se vsa naša pričakovanja, vse naše nade, ki so izpolnjevale mladeniško duševnost panslaviistično orijentirane inteligence — drzne prežerne sanje o zmagi antantne vojske in o Veliki Jugoslaviji razblinijo v nič. In strah me je postalo ob tej misli, prazno se mi je zdelo vse življenje ob misli, da se moj edini mladeniški ideal, ideal Velike Jugoslavije ne bi izpolnil. Vendar se nisem povsem klonil. Neka slutnja mi je vedno pravila, da morajo končno vendar le zmagati antantne države. Radi tega sem napravil dne 26. oktobra še zadnji poskus, da bi prišel v italijansko vojsko. Trdno sem sicer sklenil, da ne izdam svojih tovarišev, čeprav so bili Nemci, vendar sem smatral za

samoumevno dolžnost, da vstopim v jugoslovansko legijo. Koroški narodnjaki smo bili pač ekstremisti in smo se učili nacionalnega šovinizma in idealizma pri Nemcih. Kakor so bili oni navdušeni za veliko Nemčijo, tako mi za Veliko Jugoslavijo. Saj smo dali Korošci Jugoslaviji relativno več legionarjev kot Kranjska in Štajerska. Spominjam samo na kapetana dr. Stefančiča, rojaka iz Rožne doline, ki je bil v Dobručki kot edini Slovenec odlikovan z najvišjim srbskim redom, s Karagorgjevičevno zvezdo.

Zbral sem patroljo, obstoječo iz zanesljivih podoficirjev: enega romunskega četovodje in dveh korporalov banatskih Srbov. Javil sem svojemu komandirju, da grem z infanterijo naprej. Od nemške infanterije pa sem se kmalu odvojil in sem šel s svojo patroljo v smeri, v kateri sem se nadejal, da bo mogoče dobiti Italijane. Srba sta razumela moje namero in sta se samo pomenljivo smejala. Ko sem dospel v vas Supica, sem našel tam vse prazno. Zavil sem torej s svojo patroljo in s konji na pobočje proti Monte Juanes. Bližal sem se po gostem grmičevju strmega pobočja prvi objudeni vasi beneške Slovenije. Celo krdele otrok je nam pridrelo nasproti. Obstal sem — in obstali so tudi oni. Živahno in veselo so jeli vzklikati in klicati: kavalarija, kavalarija! Ogovoril sem jih slovensko — enkrat, dvakrat, toda odgovora nisem prejel nobenega — ogovoril sem jih potem italijansko in sem »prašal, kje je italijanska vojska, in takrat se je otročad šele spomnila, da nismo Italijani, da smo Avstrijeci oziroma Nemci. V divjem diru se je spustila mladina v beg in ko smo prišli v širokomašno gorsko vas, je bilo povsod slišati le kričanje, jok in tarnanje. Na moč so se nas ljudje ustrašili. Kmalu pa sem jih potolažil, ko sem začel govoriti slovensko in na zadnje od samega veselja niso vedeli,

s čem bi mi postregli. Srčno pa sem bil tudi jaz vesel, ko sem našel tako dobro, fino ljudstvo v beneški Sloveniji. Značaji beneških Slovencev mi je bil izredno simpatičen, zdel se mi je povsem koroški in čutil sem se med njimi kot doma, v našem solnčnem, veselem Rožu.

Od prve vasi sem šel v spremstvu civilistov v drugo vas in tudi tu sem bil nadvse ljubeznivo sprejet. V tretji vasi, 1 km pod gorskim slemenom, oddaleč nisem našel te prijaznosti. Videl sem povsod nekako zbežanost, tekanje sem ter tja in nekam čudne, nezaupljive pogovore. Privezal sem konja zunaj v lopi škednja, sam pa sem šel z enim podčastnikom v kmečko hišo. Nisem bil dolgo notri in sem se kmalu pri skodeli kislega mleka, ko je mahoma začela peketati in rožljati s slemenom italijanska strojica in v vas se je vsula cela ploha krogelj. Ljudje so naravno vsepolek begali in kričeli. Ko je minulo najhujše obstreljevanje, je priletel v hišo moj četovodja in mi je ves zbežan javil: Gospod poročnik, vaš konj je obstreljen, dobil je strel v nogo! Na kako nadaljnje zasledovanje Italijanov naravno nisem več mislil. »Ako so se ustrašili nas štirih, potem itak ni misliti, da bi se jim mogel približati.« — sem preudarjal. Počakal sem nato nemško infanterijo, s katero smo kmalu razgnali sovražno postojanko. Prodrali smo potem skupno čez Monte Juanes in Monte Carnizza in smo se v stalnih manjših bojih bližali dolini. Ob 8 zvečer smo bili že v prvem večjem, čisto italijanskem mestu Faedis. Civilno prebivalstvo je skoraj celotno pobegnilo in naša vojska je obhajala spričo polnih skladišč, trgovin in kleti zmagoslavja, kakor si ga ni mogoče predstaviti. Nepozaben mi ostane v spominu, kljub trenutnim nevarnostim, pohod v italijansko gostilo.

Krasen solnčni zahod na Monte Juanes! Na vrhu gore sem stal in pod menoj se je razprostirala nepregledna, neskončna ravnina. Povsod mesta, vasi, bele cerkve in ceste; bujna polja in cvetoče ravni z vsem naravnim bogastvom južnega solnca in podnebja. »In ves ta divni, čarobni svet pred nami — osvajamo mi, ves ta pravilčno lep svet — je naš!«

ITALIJANSKO IZDAJSTVO.

Nadaljnji doživljaji in naš pohod na Piavo bi tvorili snov za posebno knjigo. Še enkrat sem poskusil priti v jugoslovansko ali saj češko legijo, in sicer — na Piavo. Mamljivo so nas vabili Trumbičevi letaki, s katerimi so obmetavali Italijani vsa naša postojanka.

Hlastno smo zbirali pozive jugoslovanskega odbora in sem se z nekim aktivnim oficirjem — Čehom kar očitno razgovarjal o pobegu na italijansko stran. Resnično sem se udeležil tudi prostovoljno ponesrečene ofenzive pri San Dona na Piavi, junija l. 1918. Bila mi je takrat sicer dana možnost izvršiti svojo namero, vendar se mi je zdelo življenje v italijanskem taboru tako tuja,

Dnevne novice

† Karel Pirc

V Trzinu je na praznik Brezmadežnega spočetja umrl v 67 letu svoje starosti gosp. Karel Pirc, davčni nadupravitelj v pokopju.

Pokojni je bil splošno znan kot vnet delavec na karitativnem polju. Bil je od leta 1919. predsednik ene najbolj agilnih Vincencijevih konferenc v Trzinu, vodil je tam Elizabetno konferenco, bil je predsednik državne krajevne zaštite dece in mladine. Vincencijeva konferenca v Trzinu ima lep lasten dom, kjer vzdržuje dnevno zavetišče za delavsko deco, sirotišče in zavod za dojenčke, v hiši je vsaki dan oskrbovanih okrog 90 otrok. Glavna skrb za vse te ustanove je ležala v rokah predsednika Vincencijevih konferenc. Gosp. Karel Pirc je bil tudi član osr. sveta Vincencijevih društev v Ljubljani in kot tak je zelo iniciativno vplival na delovanje te družbe.

Pokojnik je bil sin znamenitega zdravnika Pirc v Trzinu, ki je bil daleč naokrog znan vsled svoje originalnosti in zdravniške zmožnosti. Po gimnazijskih študijah je šel v državno službo k davkarji. Kot davčni uradnik je služboval v več krajih nekdanje Kranjske in končno več let v Ljubljani kot davčni nadupravitelj.

V Ljubljani je sodeloval pri stolni Vincencijevi konferenci, bil je član III. reda in kongregacije gospodov pri oo. jezuitih. Ljubljancem se še dobro spominjajo zastavnega gospoda z lepo črno brado in naočniki, ki je hodil redno vsako jutro s svojo sestro k jezuitom ali v stolnico k sv. maši in sv. obhajilu. Ostal je vedno samec, po vseh službah pa mu je sledila kot gospodinja njegova sestra Serafina, tako da so mnogi, ki ju niso dobro poznali, mislili, da sta mož in žena.

Leta 1917. je šel v pokop in se preselil v Trzin, kjer je podedoval po svojem očetu hišo. Ob upokojitvi je dobil naslov cesarski svetnik. V Trzinu je po prevratu prevzel vodstvo karitativnih organizacij in pa tamkajšnje hranilnice in posojilnice, ki jo je kot predsednik vodil do svoje smrti. Bil je zadnja leta tudi cerkveni ključar in kot tak mnogo pripomogel za razširjenje župne cerkve in oplešanje pokopališča. Bil je res pravi katolik po prepričanju in življenju. Vsako jutro je prišel ob vsakem vremenu ob pol šestih v župno cerkev, kjer je meditiral, bil pri sv. maši, prejel sv. obhajilo in odšel ob kakih tri četiri na sedmo domov, kjer je cel dan delal v posojilniški sobi. Edini njegov sprehod je bila pot v cerkev.

Umrli svetnik je po svojem očetu podedoval dar šegavosti in pripravevanja. V trziškem župnijskem listu — »Cerkveni glasnik« — se je kot pisatelj prav pridno udeleževal. Pisal je zgodovino trziške župnije, popisal razne vzornike iz Trzina in slike iz življenja Tržičanov. Njegovi spisi so bili polni trziške šegavosti. Še v smrtni bolezni ga dovtipnost ni zapustila. V zadnji težki, kakih sedem tednov trajajoči bolezni, ni nikdar potožil, pač pa s humorjem slikal svoje težave. Ko je spoznal, da se mu bliža konec, je z nasmehom pripomnil: »Torej naš general pravi, da bo treba iti —«

Na zadnjo pot se je pripravil res kot pravi kristjan, kongregantist in tretjerednik. Ponovno je prejel sv. zakramente in zadnja skrb, ki jo je še s težavo izgovoril je bila skrb — za reveže!

Trziške karitativne in gospodarske organizacije ga bodo težko, težko pogrešale in nadomestile! Naj mu bo ljubi Bog dober plačnik za vse delo na karitativnem polju! Tržičani ga bodo pa ohranili trajno v spominu, kot moža dela, ki je dosti dobrega storil za Trzin.

KOLENDAR.

Sobota, 10. decembra: Judita, Lavretanska Mati božja, Melkiad. Sonce vzide ob 7.38 zj. in zaide ob 16.09 popoldne.

★ Lepa zmaga SLS. Na Marijin praznik so se vršile občinske volitve v občini Marija Gradec pri Laškem. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu prav lepa: od 726 volivnih upravičencev jih je prišlo voliti 571. Lista SLS, čije nosilec je bil

PRIPOROČAMO

MOŠKO IN DAMSKO KONFEKCIJO
TVRDKE
GRIČAR & MEJAČ
ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3

otročje in neresno, da sem se vrnil zopet k mojemu moštvo, ko sem se bil približal italijanski postojanki že na par metrov. Tudi sem imel spričo splošnega razpoloženja leta 1918. nejasen občutek, da stvar ne more trajati več dolgo. Naposled pa se mi je zdelo podlo in nečastno zapustiti svoje ljudstvo in svojo baterijo, pri kateri sva ostala samo še dva oficirja in s katero me je družilo toliko spominov na brida in tudi lepa vojna doživetja. Italijani bi bili gotovo zahtevali, da izdam položaj moje baterije, koje moštvo je bilo nad polovico slovensko. Odrnil me je tudi podel značaj in ogabno izdajstvo italijanskih ujetnikov, ki so s cinizmi in nasmehom čisto ravnodušno izdali Avstrijcem svoje tovariše, ujetje češke legijonarje. Razvoj nadaljnjih dogodkov je potrdil, da sem ravnal prav.

Nameraval sem že prejšnja leta objaviti vse te spomine. Vendar so me ozir in obveznosti spričo posebnih političnih razmer v moji domovini, Avstriji, zadrževali, da nisem izvršil svoje namer. Vsi deli znanega zboljanja teh razmer sem sklenil k 10 letnici bojev na Soči napisati pretežno po prostem spominu majhen del najvažnejših vojnih doživetij. Stori sem to tudi raditega, da po pravim nekoliko splošno nepravilno mnenje, da so odločilno bitko na Soči izvršili le Nemci. Kakor je razvidno iz prednjega sestavka, so odločilno sodelovali tudi Avstrijci in Slovani.

Za kože

vseh vrst divjačine

plačujem
najvišje
cene.

dosedanji župan g. Martin Topole, je dobila 513 glasov in 23 odbornikov, vsi nasprotniki skupaj pa samo 58 glasov in dva odbornika. Vsa čast zavednim volivcem!

★ Naši župani v Prekmurju. Velika večina občin dolinjedavškega okraja je prišla pri volitvah v roke SLS. Večji del so se izvršile tudi županske volitve. V Turnišču je izvoljen za župana g. St. Litrop, občastni poslanec, v Gomilici pa Jožef Sobočan (SLS). Tudi občine Melinci, Odranci, Lipovec, Gančani, Bistrica itd. so izvolile župane iz vrst SLS.

★ Iz centralnega sveta Vincencijevih društev v Ljubljani. Umrli je g. Karl Pirc, predsednik Vincencijevih konferenc v Trzinu. Pogreb vzornega sobrata se vrši v soboto dne 10. t. m. popoldne ob 4 na župnijsko pokopališče v Trzinu. Člani Vincencijevih društev in ostalih karitativnih organizacij se najuljudneje vabijo, da se pogreba v kolikor mogoče obilnem številu udeležijo.

★ Prepovedani italijanski listi. Notranji minister je prepovedal razširjanje sledečih italijanskih listov v naši državi: »Lavoro d'Italia« in »Giornale d'Italia«, ker sta v poslednjem času stalno pisala proti naši državi.

★ Malesšev »Kruh« v madjarskem prevodu. Madjarski tednik »Nepujsag« v D. Lendavi je začel prinašati za podlistek Malesšev prekmursko povest »Kruh«. Delo prevaja g. Jul. Kontler, šolski vodja v Turnišču.

★ Slovenska pisarna za naše izseljence v Nemčiji se je preselila iz Bottrop-Boya in se nahaja sedaj v Karnapu pri Essenu (gostilna Grundmann), Rheinland.

★ Umrli je 3. decembra na Podreči, župnija Mavčice, vdova Mina Jamnik, najstarejša oseba v fari. Letos 10. avgusta je dopolnila 94. leto. Poročena je bila leta 1859. Njen sin, od rojstva slep, France je star 64 let.

★ Promet na deželni cesti Kamnik—Črna proti Gornjem gradu je za silo zopet odprt.

★ Tenorist Mirko Jelačin je po uspešnem gostovanju kot Alfred v operi »Traviata« angažiran na združenem gledališču Biehl-Solothurn-Lausanne v Švici.

★ Zgodovinski dnevi: 8. decembra: 1917 je umrl Viljem Pfeifer, drž. in dež. poslanec SLS od 1873 nepretrgoma do 1907. — 10. decembra: 1890 je škof Stroßmayer poklonil 50.000 gld za Akademijo. — 1822 se je rodil komunist Franek. — 1889 je umrl pisatelj Anzengruber. — 1896 je umrl kemik Nobel, ustanovitelj Noblove nagrade. — 1683 je umrl Gundulič. — 1877 je nestor slovenskih igrancev Anton Danilo Cerar prvič nastopil na odru. — 1926 je umrl Nikola Pašić.

★ Smrtna kosa. V Ješenci pri Framu je umrl 7. decembra podpredsednik finančne kontrole Franc Koder po kratki mukopolni bolezni. Pogreb bo danes ob 3 popoldne na pokopališču v Framu. Pokojni je bil naš somišljenik in dolgoletni naročnik »Slovenec«.

★ Sušaski Slovenci so osnovali pred kratkim na Sušaku svoje društvo z imenom »Slovensko izobraževalno društvo« — Simon Gregorčič. Namen društva je gojiti med Slovenci Sušaka in okolice družabne stike ter upoznavati prebivalstvo tamkajšnji kraj. V drugi vrsti bo služilo slovensko društvo na Sušaku tudi za informacije vsem onim rojakom, ki bi se želeli naseliti na Sušaku samem ali kje drugje v Primorju. Društvo si je jelo ustanoviti svojo lastno knjižnico in prosi rojake v domovini, da bi v tem oziru bli društvu na roko in mu poslali knjige, ki jih eventualno doma več ne rabijo a bi društvu dobro služile. Društvo priredi v nedeljo, dne 11. t. m., ob petih popoldne svoj prvi prijateljski večer v hotelu »Reš«, na katerega poziva vse svoje žlane in prijatelje društva.

★ Gojencem Christofvega zavoda v Ljubljani je ministrstvo za promet dovolilo znižano vožnjo v šolo z dijaškimi mesečnimi kartami.

★ Tat v župnišču. V noči na 5. december je hotel tat obiskati župnišče v Mavčicah. Po dveh popolnoči je vse naokrog svetil, kje bi mogel noter. Pa so ga pregnali in odkurili jo je urnih nog.

★ Glavni roparski morilec Puceljevih aretiran na Hrvaškem. V četrtek je dospelo iz Petrinja na Hrvaškem v Mokronog brzovavno sporočilo, da je bil po žandarmeriji izsleden in aretiran Anton Skomina, bivši rudar iz rudnika v Krmelju in nečak orokanih ter umorjenih žrtv zakoncev Puceljev v Skovcu, kateri je bil po ugotovitvah orožnikov nujno sumljiv, da je v družbi rudarja Josipa Slapšaka izvršil roparski umor, kot smo že podrobno poročali. Skomina je dobro poznal domače razmere pri Puceljih in je tudi vedel, da mora Pucelja imeti več tisoč dinarjev gotovine. Skomina in Slapšak sta delala do ponedeljka v rudniku v Krmelju in sta istega dne izstopila iz dela z izgovorom, da gresta v Avstrijo. — Šla sta pa naravnost k Puceljem in izvršila roparski umor. Po dejanju sta šla okoli 22. ure k stranki Jerman v Trzin, kjer sta prenočila. Vstala in odšla sta pa že ob 4 zjutraj, ker baje nista mogla spati in pričakati dneva. Od tedaj ju niso več videli. Domnevali so pa, da bo Skomina najbrž obiskal svojo drugo teto v Petrinju, zato so brzovavno obvestili orožniško postajo v Petrinju. In res je prišel Skomina naravnost k svoji teti v Petrinju, a so ga orožniki takoj aretirali. Nepritrkovana aretacija je tako vplivala na Skominovo duševno razpoloženje, da je roparski umor Puceljev kmalu priznal. Skomina je 23 let star, rojen v Kraljevi v hrvaškem Zagorju, pristojen v občino Klanjec pri Varaždinu. Iz Petrinja je bil Skomina odpravljen v zapore okrogne sodišča v Novem mestu. Skomina je tudi izpovedal, da mu je pri roparskem umoru pomagal njegov tovariš Jožef Slapšak, ki se pa še klati nekje po Hrvaškem. Slapšak je tudi 23 let star, rojen v Telčah.

pristojen v občino Skočjan, je vitke postave, bledega, suhega obraza, kostanjevih nazaj počesanih las, črnih brčic in nosi siv suknjič, temne rižaste hlače, usnjate gamaše in črne baržunast klobuk. Slapšak si je za oropani denar že kupil obleko in jo oblekel povrh stare. Upamo, da bo tudi kmalu padel v roke pravice.

★ Skrivnostni umori v Bosni. Prebivalstvo travniške oblasti je v zadnjem času zelo vnemirjeno radi tega, ker je bilo tam izvršenih več umorov in ubojev, vendar pa krivci niso bili izsledeni. Pred nekaj dnevi je na skrivnosten način izginil Milan Trifunović iz Sipova, še poprej je bil umorjen Mato Lovrinović iz Guče gore, dalje Marjan Mladič iz Bučica in Adil Krnjič iz Kasapoviča. Krivci niso bili izsledeni niti v enem slučaju.

★ Milijonar — čuđak. V neki vasi blizu Dubrovnika je umrl nedavno veleposestnik Pero Kljunak, ki se je pred nekaj leti vrnil iz Amerike, kjer je prebil svojo mladost spočetka kot rudniški delavec. Njegova smrt je povzročila pravo iznenadenje v njegovem bogastvu. Nekaj dni pred smrtjo je Kljunak povedal svoji oklici za kraj, kjer je zakopal svoj denar, katerega je hotel videti še pred smrtjo. In res so našli na označenem mestu težko železno ročno blagajno, v kateri je bilo raznega zlatega denarja in skupni vrednosti 1 milijon dinarjev. Pokojni Kljunak je bil lastnik ogromnega imetja v nepremičninah in raznih vrednostnih papirjih, tako, da znaša njegova zapuščina vrednost 4 milijonov dinarjev. Kljub svojemu velikemu bogastvu, se je Kljunak do svoje smrti bavil s težkim ročnim delom. Zapustil je vdovo, dve hčeri in sina.

★ Velik požar v Dubrovniku. V Dubrovniku je nastal preteklo sredo zvečer velik požar, ki je napravil ogromno škodo. Ogenj se je pojavil v skladišču Dubrovniške paroplovne družbe in v tovarni barv. Ker je pihal močan veter, je ogenj takoj zavzel velike dimenzije in je ogrožal tudi one dele skladišč, kjer so se nahajale velike zaloge bencina, olja in mineralij. V prvem hipu so ljudje metali na ogenj zemljo z bližnjega vrta. Kakih 40 metrov od teh skladišč se nahaja mestna elektrarna. Če bi se požar prenesel še sem, bi bila neizogibna velika katastrofa, ki bi veljala mnogo ljudi življenja. V skrajni nevarnosti so izvalili iz skladišč sode z bencinom, dočim se je ogenj prenesel na del bližnjega gozda. Prvi so pričeli gasiti mornarji z minonosca »Kobac« s svojimi ladijskimi cevmi. Kmalu zatem je prišla na pomoč četa vojakov ter drugi mornariški oddelki. Ogenj je bil pogasjen šele proti jutru. Obstoji sum, da je bil ogenj podtaknjen, ni pa izključena tudi možnost, da je nastal radi kratkega stika. Tovarna barv je popolnoma uničena, z njo pa tudi velik del materiala, določenega za Dubrovniško paroplovbo. Škoda se ceni na skoro 3 milijone dinarjev. Tovarna je bila zavarovana za vsoto 800.000 Din. skladišče dubrovniške paroplovbe pa za milijon dinarjev.

OBLAČILA TVRDKE J. MAČEK Ljubljana, Aleksandrova 12 so najboljša in najcenejša.

★ Obleke kemično čisti, barva in plesira tovarna Jos. Reich, Ljubljana

★ Pri žolčnih in jetrnih bolečinah, žolčnem kamnu in zlatenici ureja naravna »Franz-Josef«-grenčica prebavo skoro na brezhiben način. Izkušnje po kliničkih potrjujejo, da je posebno učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef«-vodo, če se vzame zjutraj na tešče zmehšana z nekoliko gorke vode. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Poceni kupite krasne damske plašče in obleke pri Fran Lukič, Štritarjeva 9.

Ljubljana

NOCNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

★ Nasim mladem. Da nudimo naši mladini v zimskih popoldnevih primerno razvedrilo, nameravamo prirediti pravilne popoldneve, ki se bodo vršili ob nedeljah ob 4 popoldne v dvorani Akademskoga doma na Miklošičevi cesti 5. Pravilnice bodo pojasnjevale skloptične slike. Tudi smeh in dobro razpoloženje bo preskrbljeno. Na veselo svilenje v nedeljo, 11. decembra ob 4 popoldne. — Krščansko žensko društvo.

★ X. prosvetni večer Prosvetne zveze. »Potovanje okrog sveta v 80 dneh« — je bil naslov predavanja, ki ga je imel sredi g. prof. dr. Šarabon. Iz Trsta po ladji »Saturnia« v Carigrad, preko Sueskega kanala v Indijo, preko nje v Kitaj, Japonsko, Novo Zelandijo — sami zanimivi kraji! Lepa slika so pojasnjevale, kar al mogla povedati beseda. »Stolp molčanja« blizu Bombaya; »Sanja lepotec« v Indiji; Himalaja, Kraena naravna skala, ki tvori kip poganskega boga Budhe; krasni slapovi v Novi Zelandiji; pokrajina na južnem tečaju; — skozi Pacifik v Južno, Srednjo in Severno Ameriko; čudovito lepoto in rastlinstvo reke Amazonke, Mehiko, Njujorško pristanišče in kip svobode pred njim, Niagara, 20 km dolga železniški most v morje — vse to so številni poslušalci ogledali v dobri uri. Vmes je g. predavatelj razkazoval in razlagal lepe, luksuzne prostore ladje »Saturnia« in druge njene zanimivosti. Publiko je dočela napolnita dvorana in je moralo znatno število obiskovalcev celo oditi. — Za drugi petek se nam obeta spet nekaj zanimivega: »Potovanje po gori Sinaje. Predaval bo g. esenč prof. dr. M. Slavič.

Lepoti se da prednost.

Marsikateri se odlikuje po rojstvu, a posestjo, znanstvom in zmožnostjo; v številjenju daje vsemu temu lepota — dobro negovana zunanost — prednost. Z Nivea-cremo si pridobite gladko, zdravo kožo. to je predpogoj k lepoti. Vporabljajte tudi V.

Nivea-cremo

© Umrli so v Ljubljani v času od 26. novembra do 9. decembra: Ana Završek, žena mestnega delavca, 41 let, Kladezna 18; Ignacij Lenček, prokurist, 71 let, Dvorni trg 1; Martin Znidarič, železniški uradnik v p., 55 let, Študentova 13; Lujiza Leustek, lastnica lekarne, 60 let, Lingarjeva 1; S. Marija Mauricija Čuš, usmiljenka, 37 let, Slomškova ulica 20; Františka Košak, zasebnica, 78 let, Kladezna 11. V bolnici so umrli v istem času: Alojzija Hafner, zasebnica, 70 let, Poljanski nasip 10; Janez Hojkar, zidar, 61 let, Ljubno 26; Andrej Florjančič, gostač, 82 let, Kapele pri Brežicah; Ivana Turnšek, žena trgovačega potnika, 28 let, Zg. Gameljne, 38 let; Leopold Košir, sin stražnika, 9 dni, Rožna dolina 10; Ivana Kališ, zasebnica, 66 let, Zalokarjeva 7; Alojzija Kresl, bivša služkinja, 53 let, Mestni trg 24; Zofija Meglič, žena ključavničarja, 77 let, Karlovska 22; Ivan Gerenčar, gostač, 77 let, Dolnja Lendava 7; Uršula Slapšak, kuharica, 48 let, Tabor 2; Anton Korošec, pekovski pomočnik, 33, Florijanska cesta 22; S. Gratiana Erčulj, redovnica, 26 let, Mala Loka pri Domžalah; Franc Pavlič, hlapec, 69 let, Leskovec pri Krškem; Anton Sirnik, hiralce, 76 let, Zgornja Šiška 61; Marjeta Rode, kuharica, 78 let, Japljeva ulica 2.

© Družinska žaloigra. Poročali smo, da so v ponedeljek, dne 5. t. m., zvečer našli za Zakotnikovo žago delavca Petra Luštreka, ki se je zastrupil z lizolom. Luštreka so prepeljali takoj v bolnico, kjer so mu izprali želodec. Vzrok njegovega poizkušene samoumora so bile žalostne družinske razmere. Ko je Luštrek izvršil svoj obupni čin, še ni vedel, da je dan poprej iz istega vira izvršila samomor tudi njegova žena Ana, ki je v nedeljo dopoldne skočila v Zgornjem Kašlju v Ljubljano s svojim dveipolletnim otrokom Peterčkom v naročju. Kakor smo se informirali na podlagi poizvedb, ki sta jih napravili orožniška postaja v Vevčah in ljubljanska policija, je vladalo med obema zakoncema, Petrom in Ano Luštrekovo, rojeno Gradovo, že dalj časa napeto razmerje, ker je moral Luštrek skrbeti tudi za svojega nezakonskega otroka. V nedeljo je ta njuni medsebojni spor dosegel svoj višek, naka je žena odšla z doma. Mož je bil prepričan, da je odšla k svojim staršem v Zgornji Kašelj, sam pa je v obupu prijel v ponedeljek za steklenico lizola in izpil vsebino. Žene Ane pa ni bilo k staršem. Prišla je le do kašelskega mostu čez Ljubljano, — tu jo je še srečal krojač Černe iz Sostrega, — od tu dalje pa izgine vsaka sled za njo. Skoro gotovo je skočila z otrokom vred v Ljubljano. O prihodu svoje hčere je bil takoj obveščen njen oče Janez Grad, posestnik v Zgornjem Kašlju št. 25, ki se je podal iskat hčer na breg Ljubljane, vendar je tu ni našel. Obrnil se je za pomoč na žandarmerijsko postajo v Vevčah, ki pa tudi ni mogla najti pogrešanke. Ugotovljeno je le, da vodijo sledovi njenih čevljev do Ljubljane. Najbrže je voda truplo odnesla dalje v Savo. Njen mož Peter Luštrek je zvedel, da je izginila žena šele v sredo, ko je bil odpuščen iz bolnice. Podal se je takoj v Vevče, kjer pa tudi ni mogel ničesar drugega izvedeti o svoji ženi. Pogrešana Ana Luštrekova je rojena 1. 1898. v Podgori pri Gorici ter je pristojna v Dev. Mar. v Polje. Je srednje postave ter razmeroma dobro ohranjenega obraza. Veljala je vobče za lepo ženo.

© Lov za tatov. Delavec na Kodeljevem Ivan Cankar je opazil v četrtek, da je nekdo stikal po njegovi sobi ter odnesel več njegove obleke ter obleke, last njegovega sostanovca Bučarja. Bučarju so medtem povedali otroci, da se je klatil okoli njegovega stanovanja neki sumljiv mladenič. Bučar je takoj odšel v naznačeni mu smeri za tatov. Ko je stopil v Ljudsko kuhinjo, je tam takoj opazil tatu, katerega je spoznal po tem, da je imel pod bluzo nekaj zavoj — z ukradeni obleko. Tat je hitro pobegnil iz lokala, toda Bučar je skočil za njim, ga dohitel in mu iztrgal nekaj svoje obleke. Tat jo je medtem popihal dalje in je bilo vse nadaljnje zasledovanje zaman.

© Mestna zastavljalnica naznanja, da se vrši tomesčna dražba v aprilu 1927 zastavljenih predmetov v četrtek 15. decembra ob 3 popoldne v uradnih prostorih v Prečni ulici.

© Kravate, ovratnice, nogavice, rokavice, barhent in razna darila za božič dobite po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Ljubljana, Gradišče 3.

© Veliko izbiri volnenih jopic, najlinejših b' perila, kravat itd priporoča trvdka I. g. Zargi, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

KOLENDAR Jugoslov. kmetske zveze za leto 1928. je izšel!

Pišite ponj na naslov: »Jugosl. Kmetska zveza«, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Koledar ima žepno obliko. Vezava močna. Cena 10. — Din.

Politično-gospodarski tečaj v Novem mestu.

Okrožje Kmetijskih zvez v Novem mestu priredi v dnevih 27., 28. in 29. t. m. v Rokodelskem domu v Novem mestu politično-gospodarski tečaj s sledečim sporedom: 27. decembra: ob 10 otvoritev; ob 10.30 do 11.45 Geografski opis kraljevine SHS; 13.30—14.30 O pogodbah I.; 14.45—16 Avtonomija; 16.15—17 Politične stranke; 17.30—18.30 Produktivna zmoglost kraljevine SHS. — 28. decembra: ob 8 do 9.30 Politično delo na deželi I.; 10—11 Naš parlament; 11—12 Kmetstvo vprašanje; 13.15 do 15.15 Naše časopisje; 15.30—17 Kreditno zadruštvo; 17.15—18.30 O pogodbah II.; ob 19.30 predavanje s skioptičnimi slikami in družabni večer. 29. decembra: 8—9.30 Politično delo na deželi II.; 10—11.30 Vzorno gospodarstvo; 13—15 Ogled grške šole in mlekarne; 15—18.45 O tesamentih; ob 17 sklep. — Zupnije novomeške okraja naj bodo zastopane na tečaju s po tremi ali štirimi udeleženci. Prosi se za prijavo udeležencev (naslove) vsaj do 20. t. m. Ker je treba glede udeležencev vse potrebno prijaviti, se na poznejše prijave ne bo mogoče ozirati. Prijave sprejema tajništvo SLS v Novem mestu.

Maribor

□ Studenci pri Mariboru. V nedeljo, dne 11. decembra se vršijo pri nas občinske volitve. Imeli bomo tri skrinjice, ker je bila četrti od Delavskega kmetijskega republikanskega bloka radi nekaterih nerednosti razveljavljena. Kakor dosedaj vedno, so se tudi sedaj združile vse slovenske stranke za enoten nastop, ter imajo 3. skrinjico. Torej vsi študenti, ki čutite svojo narodnost in ste obenem za pametno in pošteno gospodarstvo v občini, vrzite svoje krogljice v 3. skrinjico.

□ Ze druga smrtna obsodba pred poroto. Porotna razprava v sredo proti Ivanu in Kalmanu Čahug se je končala s smrtno obsodbo prvega in s popolno oprostitvijo njegovega sina Kalmana. Stari Čahug je še vedno dejanje tajil, njegov sin ga je pa tako obremenjeval, da je bila krivda očeta popolnoma očitna. Obsodbo je vzel stari Čahug popolnoma mirno na znanje.

□ Poskus samoumora v Dravi. V sredo zvečer je poskušala izvršiti samoumora v Dravi 24 letna Helena M. iz Studencev. Skočila je z dravske brvi v reko, padla pa je na plitvino ter se na kamenju zelo težko poškodovala. Neki železnikar jo je spravil na breg in nato na policijsko stražnico, od koder je bila prepeljana v bolnico z rešilnim avtomobilom. Dejanje je očitno izvršila v napadu slabomnosti.

□ Kolo jahačev v Mariboru naznanja, da se je po naklonjenosti gg. častnikov omogočilo otvoriti jahalno šolo in je prva vaja v nedeljo ob 9. uri v jahalnici 32. art. polka in se vabijo vsi člani, ki se nameravajo udeleževati pouka v jahanju, da se v nedeljo, 11. t. m. ob 9. uri zglasijo v novi artilerijski vojašnici. Za pouk se plača za vsako uro Din 5.—. Kolo jahačev namerava tudi članicam nuditi priliko za izvežbanje v jahanju in otvoriti za nje posebno šolo, če se jih prijavi dovoljno število. Tozadevna pismena prijava naj se naslovi na Kolo jahačev v Mariboru, art. vojašnica.

Celje

□ 0 razveljavljanju list in svojevrsni praksi, ki se je v tem oziru drži celjsko okrajno glavarstvo, smo že v četrtek nekaj zapisali. Če prideš na glavarstvo, ti kaj radi predavajo o kontinuiteti, ki naj vlada med smiselnostjo in razlogi za odločbe glavarstva v istih ozir. podobnih predmetih. In je vse to lepo slišati. V praksi pa ima stvar dve plati in lahko velja danes eno merilo, jutri drugo. Primer: Na kandidetni listi Bernotovihih socialdemokratov za občinske volitve v Celje-okolici je nekdo ospiral veljavnost liste, ker je kandidata, ki zna sam pisati, podpisala njegova žena, čeprav z močevno vednostjo. Glavarstvo je bilo takrat mnenja, da liste ni razveljaviti, ker ne gre za potvorbo, ako žena podpiše moža. Nekemu Plavšaku iz Sv. Jurija ob Taboru se je zdelo potrebno brskati po nam prijazni Obrtno-delavski listi pri Sv. Juriju ob Taboru. In našel je dva gornjemu slučaju povsem podobna ali vsaj istvetna slučaja. Glavarstvo je zahtevali demokrata Plavšaka točno ugodilo in listo razveljavilo.

□ Sv. Jurij ob Taboru. Pri jutrišnjih volitvah poštenemu občanu naše občine ni pomisljati, kako bo volil. Demokrati so dosegli razveljavljanje Obrtno-delavske liste in s tem pokazali, da si niso upali z njo v odkrit boj. Morali so si pomagati z okrajnim glavarstvom. Ljudje, ki upajo na ta način priti v občinsko vodstvo, pri nas ne bodo imeli uspeha. Mi vsi bomo zato jutri volili 1. skrinjico.

□ Mladinski dan v Celju. Praznik Brezmadežne je Celje praznovalo z lepo pobožnostjo zjutraj ob pol 7. uri v Marijini cerkvi ter s slavnostno akademijo popoldne v Narodnem domu. Udeležba pri obeh slovesnostih je pokazala, s kako neodoljivo silo se katoliška mladina oklepije svoje nebeške zaščitnice. Polna cerkev, ogromna udeležba ob mizi Gospodovi, navdušeno petje, ki ga je oskrbel pevski zbor Kat. prosv. društva, globoko zasnovani govor univ. prof. dr. Lukmana, vse to so bile komponente veličastne himne ljubezni in zvestobe, ki jo je celjska katoliška mladina zapela Brezmadežni. — Popoldanska akademija je poleg značaja Marijinega praznika očitnovala še ljubezen, ki jo katoliška mladina goji do dr. Kreka. »Naš oče« je bil refren pesniško zasnovane besede prof. Kovačiča, grandiozno učinkujoče slike na Krekovem grobu, ki jo je po tekstu S. Savinška vprizorila Krekova mladina pod režijo g. Peršuha, in tudi refren ljubkega rajanja malih deklic iz šole č. šolskih sester. Pevski zbor Kat. prosv. društva pod taktirko pevovalce g. Mihelčiča je žel za izvajanje štirih pesmic burno odobravanje. Simpatični nastop mladega violinista Taušmana, ki ga je na glasovirju obzirno spremljal g. Lenardon, je našel pri občinstvu, ki se je rekrutiralo v večini iz malega človeka, globoko razumevanje in izval tako priznanje, da je moral g. Taušman en komad ponoviti. Vsa čast č. šolskim sestram, ki so z nastopom svoje mladeži pokazale toliko nežnosti in ljube miline, a tudi spretnosti.

Trbovlje

□ Enketa o kolektivni pogodbi rudarjev. V ponedeljek dopoldne se vrši najbrže v rudniški res. avraciji enketa, katero sklicuje rudarsko glavarstvo na posredovanje Delavske zbornice in se bo razpravljalo o kolektivni pogodbi rudarjev in o raznih nepravilnostih, ki se gode delavstvu od strani rudnika, največ pa od podjetja Dukič & drug. Celoletna študija Delavske zbornice o položaju rudarjev je dokazala, da se mora o vprašanju življenjskega obstoja rudarja temeljito razpravljati in je upati na uspeh.

□ Praznovanje in delo pri rudniku. — Pri rudniku se je sedaj, ko so se vršila pogajanja med državno upravo in rudniškimi podjetniki radi dobave in cen premoga delala v jami normalno, če se sme tako imenovati delo na dve izmeni, kar se že praktično skoro dve leti, in tretja praznuje. Pač pa se je pri Dukiču na dnevnem kopu, kjer se je delalo noč in dan, delno praznovalo. Produktivna premoga je na višku. Nadprodukcije je kriv akordni sistem, ki tira rudarja, radi stopnjuječih premij, da izrpa vse svoje življenske sile, da more zadostiti akordnemu sistemu. Posledice se kažejo na rudarju samem, ker izkazuje bolniška blagajna narast bolnikov. Kvaliteta premoga je slabša, ker se na dnevnem kopu koplje in natovarja z bagerji, ki med premogom zajemajo tudi veliko prsti. V slabo luč pa postavlja sebe rudnik, ker dopusti, da se je na dnevnem kopu v četrtek, na Marijin praznik delalo, se celo premog z bagerji tovaril, medtem ko je rudnik polno praznoval.

Proti kašlju katarju

Učiteljske vesti.

Upokojeni so: Franc Zidar, šolski upravitelj v Lembergu; Vinko Serona, učitelj na moški osnovni šoli v Ptuj okol.; Josip Pečnik, šolski upravitelj v Kapelah, okraj Brežice; Marija Peterca, učiteljica v Vitanju, okraj Konjice; Ivan Burdijan, šolski upravitelj v Ponikvi, okraj Šmarje; Franjo Kotnik, šolski upravitelj pri Sv. Jakobu v Sl. Gorah; Martin Šamprl, šolski upravitelj v Makolah, okraj Slov. Bistrica; Franjo Rošker, učitelj v Studenčih pri Mariboru; Roza Novak-Baj, učiteljica II. ženske osnovne šole v Mariboru; Milan Tomšič, šolski upravitelj v Zalni, okraj Litija; Karolina Gomilšek, učiteljica na Viču, okraj Ljubljana okolica; Justina Petrič, učiteljica IV. dekliške osnovne šole v Mariboru; Marija Jelenc, učiteljica v St. Vidu pri Ljubljani; Felicita Šumer, učiteljica v Šmarjah pri Jelšah; Alojzija Baebler-Delak, učiteljica v Radovljici; Marijana Potočnik, učiteljica v Novem mestu; Marija Pleško, učiteljica v Konjicah.

Za kontrakt. učitelje(-ice) so imenovani: Ana Frankovič, v Sv. Florijanu pri Rogateu; Fran Venturini, dodeljen v pisarno pri prosv. odd. v Ljubljani; Miroslav Podgornik, v Jareninu, okraj Maribor levi breg; Elizabeta Šuman, v Gor. Sušice, okraj Novo mesto; Anton Skubin, v Lepo Njivo, okraj Gornji grad; Ciril Kafol, v Vučjo vas, okraj Ljutomer; Ljudmila Kafol-Mlekož, v Vučjo vas, okraj Ljutomer; Franc Kramar, v Skalske Cirkovce, okraj Slovenj-gradec; Katarina Sušelj, v Centbio, okraj Dol. Lendava; Ljudmila Tovstovršnik, v Sveti Andraž nad Polzelo; Marija Vidmar, v Bakovce, okraj Murska Sobota; Ivan Matelič, pri Sv. Barbari, okraj Maribor levi breg; Marija Mahnič, pri Sv. Jurju, okraj Murska Sobota; Ludovik Jazbec, v Strojini, okraj Dravograd; Sabina Trobec, v Muto, okraj Dravograd; Anica Blažej-Kordež, v Prevalje; Anton Golja, v Ojstrico, okraj Dravograd; Karolina Pahor, pri Sv. Marjeti ob Pesnici; Marija Ažman, v Strukovce, okraj Murska Sobota; Silvester Cerut, v Zalog pri Ljubljani; Alojz Zorž, v Golem, okraj Ljubljana okolica.

Premeščena sta z ukazom: Zdravko Kovač, na moško okoliško osn. šolo v Celje; Ida Rajšp, na osnovno šolo v Lajtersberg-Krčevino. — Na osnovni šoli v Mokronogu se odpravi vzorednica. — Vlačav Vinkler, učit. abit. je postavljen za učitelja pri Sv. Marjeti, okraj Ptuj. — Vida Hinterlechner je premeščena na meščansko šolo v Ptuj. — Marija Grosman je premeščena v Kastav.

Spori

Z MOTORNIM KOLESOM »STEYER« PO SEVERNI AFRIKI.

Zelo lepo potovanje je napravil v letošnjem poletju Kurt Mair, podpredsednik tirolskega avtomobilnega kluba in predsednik motorne sekcije onega kluba. Vozil je motorno kolo tvrdke »Steyer«, na drugem sedelu je sedel njegov prijatelj Danner, v priklopi na njegova žena. V 16 dneh vožnje so prevozili Italijo, Tunizijo, del Sahare, Algerijo, del Maroka, Španijo, Francijo in Švico. Iz Innsbrucka so odpoštovali 27. avgusta in so prevozili v neprestani vožnji takoj prvi dan 900 km dolgo pot do Rima. To je bilo potrebno, da niso zamudili zvez z Afriko. Iz Rima so se peljali v Neapol, od tam z ladjo v Tunis in nato zopet z motornim kolesom naprej, po severni Afriki. Ta del vožnje je bil seveda izredno zanimiv. Najprvo so se peljali skozi gozdove plutovca ogromnih izmer, nato 150 km po stepi, dalje po razsežnem gorovju. Slednjič so prišli v Saharo, po kamnu so vozili in po pesku in sedem zelenic so obiskali. Po 2000 km dolgem ovinku so se obrnili proti severu ter so pri mestu Alger prišli zopet do morske obale. Slikovita je bila vožnja ob stalnem obrežju od Algera do pristanišča Orana, 490 km daleč. Od tu so nadaljevali pot ob morju do Melille v Španskem Maroku. V Melilli so se vkrcali ter so v Malagi stopili na španska tla. Obiskali so Granado, Toledo, Madrid in Zaragozo. Čez Pireneje jih je vodil romantični, a malo znani prelaz Urdos. V Franciji so vozili sledečo progo: Toulouse, Le Puys, Lyon, Aix le Bains. Prišli so v Zenevo. Krenili so mimo ženevskega jezera v dolino Rodana ter ob njem navzgor noter do njegovega izvira. Kako lepo je tam! In tri železnice nam odpirajo ono dolino, simplonska, löschbärska in gornjerodanska. Čez sedlo Furea so privozili v Andermatt, v krasni dolini Urseren. Nato pa čez prelaz Klausen, skozi kneževino Liechtenstein in preko predariskega Feldkircha nazaj v Innsbruck. Vsega skupaj so prevozili 6100 kilometrov; zunaj so bili 20 dni, vozili so 16 dni. Prencenovali so v šotoru, ki je bil opremljen z vsem jedilnim orodjem, spalnimi vrečami itd. Jed so si pripravljali sami. Vožnja je bila vseskozi zanimiva, in je obljubil Mair, da jo bo opisal v daljšem članku. Za trdiko »Steyer« je tako potovanje seveda najboljšo priporočilo.

Varujte se potvorb in slabih nadomestil.

Mariborska porota.

Maribor, 9. decembra 1927.

Družinska tragedija pred poroto.

Letošnje zimsko zasedanje mariborske porote je izpolnjeno s samimi krvavimi zločini. Ze prva dva dni zasedanja sta si sledili kar dve smrtni obsodbi ena za drugo, pri današnji razpravi pa je zopet na vrsti zločin, ki zasluži najostrejšo kazen.

Pred porotniki se zagovarjata posestnica Ivana Klemenčič iz Grušove in njena nezakonska hčerka Ivana Raišp in sicer radi umora Jurija Klemenčiča, moža obdolženke Ivane Klemenčič. Predzgodovina tega strašnega dejanja je silno žalostna ter nam razkriva vso gnobilo, ki vlada v družinah, kjer med zakonci ni slege. Zakonca Klemenčič sta živela v skupnem zakonu 37 let, toda po izjavi obdolžene žene sta se razumela le prvih 6 tednov. Skozi celo ostalo dolgo dobo sta si stala nasproti kot nespravljiva sovražnika, se drug drugega zalezovala, se sumničala in preteplala, neprestano se tožila, tako, da je njuno življenje sličilo pravemu peklju.

Krivda je ležala na obeh Pokojni Jurij Klemenčič je bil silno nasilen človek, ki je bil radi pretepot že mnogokrat kaznovan. Leta 1901. je bil obsojen radi uboja na štiri leta ječe, katero je v kaznilnici odsedel. Pa tudi narava njegove žene, današnje obdolženke, se ni mnogo razlikovala od njegove. Obtožnica jo silka kot skrajno surovo ženo s popolnoma moškimi značajem. Tako je bila že večkrat kaznovana radi nošenja orožja in streljaja se v puško kakor kak možki. Bila je že celo v zaporu radi lahke poškodbe svojega moža. Ko se je nahajal njen mož v ječi radi uboja, je živela lahkomišelnost z drugimi moškimi in iz tega časa izvira tudi njena nezakonska hči in soobdolženka Ivana Raišp. Ta nezakonski otrok je tvoril v poznih letih med obema zakoncema največje kamez spotike.

Z leti se je pokojni Klemenčič ugnal, ni bil več tako nasilen, toda žena je ostala stara, in s pomočjo otrok je pričela moža pretepati. Zato se je hotel Klemenčič ločiti. Ker pa je žena vedela, da bi bil zakon ločen vsled njene krivde, ter bi s tem izgubila pravico na njeno polovico premoženja, se je ločitve bala ter zato zasnovala skupno s svojo nezakonsko hčerko, da spravijo moža s sveta. Stari Klemenčič je slutil, da ga hoče žena ubiti in zato je že dalje časa spal zaklenjen v svoji sobi. Med tem sta obdolženki pripravili vse za umor in v kuhinji sta imeli že dolgo skrita polena, s katerimi sta nameravali Klemenčiča ubiti.

Dne 18. avgusta sta svoj zverinski načrt izvedli ob 5 zjutraj. S poleni sta svoji žrtvi zadali pet močnih udarcev po glavi, da je bila lobanja popolnoma razbita in udarec na roko mu je zdrobil kost. Kljub temu pa je Klemenčič še nekaj časa živel ter je umrl šele v bolnici. Po zločinu sta obe pričeli klicati na pomoč in sosedom izjavili, da ju je stari Klemenčič napadel s srpom ter hotel svojo ženo ubiti. Njun izgovor pa je malo verjeten, ker govorje proti njima take okolnosti, da je krivda obeh popolnoma očitna.

Obe obdolženki sta se pri razpravi zagovarjali s silobranom. Radi zaslišanja novih prič se je razprava prekinila in se bo nadaljevala jutri.

Brown: »Jaz sem mojo ženo na zelo nenavaden način dobil. Povožil sem jo z avtom in pozneje sva se vzela.«

Dark: »Ako bi moral vsakdo tako storiti, bi bilo mnogo manj nezgod na ulicah, ker bi previdneje vozili.«

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 10. decembra: BOLJSI GOSPOD. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 11. decembra ob 15. uri: SNEGULČICA. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri: BOLJSI GOSPOD. Izven.

Ponedeljek, 12. decembra: Zaprto.

Torek, 13. decembra: MEDEA Red A.

Sreda, 14. decembra: BOLJSI GOSPOD. Red D.

Četrtek, 15. decembra: IDEALNI SOPROG. Red C.

Petek, 16. decembra: Zaprto.

Sobota, 17. decembra ob 15. uri: MEDEA. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 10. decembra: TOSCA. Red D.

Nedelja, 11. decembra ob 15. uri: FAUST. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Gostovanje gg. Stotter in Zec.

Ponedeljek, 12. decembra: Zaprto.

Torek, 13. decembra: CAVALLERIA RUSTICANA — GLUMACI. Gostovanje ge. Fanette Hermsdorf-Billinove. Red B.

Sreda, 14. decembra: Zaprto.

Četrtek, 15. decembra: CARMEN. Gostovanje ge. Fanette Hermsdorf-Billinove. Red A.

Petek, 16. decembra: Zaprto.

Sobota, 17. decembra: MILOSEVA ZENITEV. C.

Nedelja, 18. decembra ob 15. uri: BAJADERA. Na korist Združenja gledaliških igralcev.

Mariborsko gledališče

Sobota, 10. decembra ob 20. uri: MADAME BUTTERFLY. Ab. C.

Nedelja, 11. decembra ob 20. uri: LOGARJEVA KRISTA. Prvič. Navadne operne cene.

»Logarjeva Krista« v mariborskem gledališču. Ta lepa in priljubljena opereta se vprizori letos prvič v nedeljo dne 11. decembra zvečer. Veljajo navadne operne cene. Ze prihodnji teden pa bo premijera operete »Takrat v starih časih«, ki obeta biti letošnji šlager.

Celjsko gledališče

Nedelja, 11. decembra ob 16. uri: MAGDA. Ljudska predstava ob znižanih cenah.

Ljubljanski ljudski oder

Jutri dne 11. decembra ob treh popoldne premijera komedije »Gorski spake« v štirih dejanjih. G. Novak kot sluga in g. Smerdu kot baron pl. Budal bosta s sijajno, prirojeno komičnimi prizori obištev. Igra je prepletena s komičnimi abavali: snubitev barona, v Bohinju itd. Okoličani imajo ugodne zveze z vlaki. Igra sama je slična »Veleturist«, katerega že vsi poznajo. Predprodaja vstopnic v Nabavni zadrugi v Ljudskem domu, I. nadstr. od 8—12 in od 2—6 zvečer ter v pisarni Ljud. odra od 4—7 zvečer, II. nadstr. istotam.

Naše dijaštvo

Borci! Danes zvečer ob osmih imamo svoj sestanek, na katerem govorijo tov. Edi Kocbek o temi: Kulturnopolitične razmere v Avstriji. Za člano obvezno; tovariši iz bratskih društev vabljani! Za vse velja: točnost.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Mladinski dom Kodeljevo. V nedeljo 11. dec. se ponavlja drama »Hesnanaginata«. Začetek ob 5 popoldne. Predprodaja vstopnic v Mlad. domu.

Seutpetersko prosvetno društvo priredi danes zvečer ob pol 6 predavanje za mladino — pa tudi odrasli vjudno vabljani.

Sp. Šiška. Radio-konzert. Opozarjamo na to prireditve, ki se bo vršila danes ob pol 8 zvečer v društveni dvorani Prosvete (samostan). — Oder Prosvete vprizori v nedeljo dne 18. dec. zelo zanimivo igro štiridejanko.

Zveza uradnih in trgovskih nastavljen »Krekova prosveta« ima v ponedeljek dne 12. dec. ob pol osmih zvečer zanimivo skioptično predavanje o Londonu. Predava g. tajnik Vinko Zor.

Strokovna skupina mestnih delavcev in uslužbenecv pristaše SLS priredi danes ob osmih zvečer družabni sestanek v gostilni pri »Kaplanuc (Jernej Ložar), Sv. Petra nasip.

Strokovno društvo javnih nameštencev in upokojenev kraljevine SHS v Ljubljani ima danes ob 20. uri redno odborovo sejo v klopi I. del. konz. društva, Kongresni trg 2. — Predsednik.

Maribor.

Ljudska univerza. Spored koncerta, kojega priredi dne 12. dec. operni bariton Fran Neralič v veliki kazniški dvorani, je sledeč: 1. a) Parma: »Urh, grof celjski. Podoknica. b) Zajc: »Zrinjski. Romanca. 2. Verdi: »Rigoletto. Velika arja iz tretjega dejanja. 3. a) Gounod: »Faust. Molitev Valentina. b) Puccini: »Tosca, arja Scarpia. 4. a) Wagner: »Tannhäuser, nastop Wolframa. b) Zvezda večernica. 5. a) Čajkovsky: »Evgen Onjegin, arja Onjegin. b) Verdi: »Ples maske, arja Rineata. 6. Rossini: »Seviljski brivci, nastopna arja Figara. — Vstopnina običajna.

Cebelarstvo društvo za Maribor in bližnjo okolico ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 11. dec. ob 10 v magdalenski deški osnovni šoli 3 z običajnim programom.

Svelovna marka: Cendre de rose Rouge mandarine Bourlois — Paris

Ostali kraji.

Ježica. Naša dekleta prirede jutri v nedeljo dne 11. dec. v Društvenem domu igro »Vestalka«, zaloigra v petih dejanjih. Igra je vzeta iz življenja rimske aristokracije v dobi prvega krščanstva, katerega rast in boje njenih prvoboriteljev vidimo. Začetek točno ob treh popoldne.

Občni zbor Društva hišnih posestnikov v Kranju se vrši v soboto dne 10. t. m. ob 8 zvečer v spodnjih prostorih Narodnega doma v Kranju. Razen običajnega dnevnega reda bo poročal zvezni predsednik g. Ivan Frelih iz Ljubljane o novem stanovanjskem zakonu in davčni reformi.

Kočevje. O lepotah in naravnih krasotah Švice in o mnogih znamenitostih tega raja Evrope boš kaj več zvedel, če se udeležiš skioptičnega predavanja v nedeljo dne 11. dec. popoldne na Rudniku (Čakalnica), ki ga priredi Krekova mladina. Za člano Krekove mladine obvezno!

Polzvedovanje

Zatekla je pesa volje pasme. Lastnik jo dobi v Klečah št. 19, p. Ježica.

Ob lahkem prehladu vporabljajte okusno

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDER

ki Vas bodo obvarovale neugodnih posledic ev. okuženja.

Ribje olje

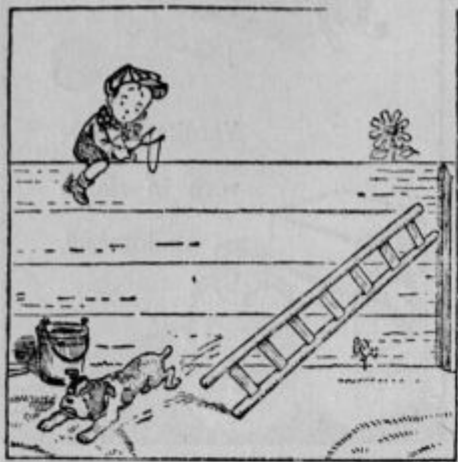
sveže norveško, dobite v drogeriji A. Kanc sinova, Zircovska ulica 1.

Skok preko kože
DNE 17. DECEMBRA 1927 NA TABORU.

Smeš in jok

Čudni dogodki pri Ribničanovih.

(Dalje.)

Pink! Zadel je točno. Pazi je prestrašen planil kvišku in pobegnil. Pri tem pa je podrl lestvico in Janezek je obšel na visoki ograji brez zveze z zemljo. Kako priti doli?

V tem je bil prišel sosed h kosilu in se takoj lotil tečne jušice, ki mu je šla zelo v slast.

Škrt-škrt! se je možu zdrobil votel zob nad kamenčkom, ki ga je smatral za čmoeček. »Sto zlom-kov!« se je razjril in gledal okolu, koga bi premikastil.

Tu je opazil Janezka, ko je ravno ciljaj na solnčnice. Takoj je vedel, kako je prišel kamen v njegovo juho. »To je napravil ta-le nepridiprav!« In že je skočil proti ograji, na kateri je sedel Janezek. »Le čakaj, paglavček!«

Janezek se je v strahu spulil enostavno na tla, toda gorje! Obvisel je z eno nogo na ograji. a z glavo je butil v posodo, polno katrana, s katerim so ravno pleskali ograjo.

Ko je končno s celim telesom telebil na tla in se nato skobacal na noge, je bil Janezek črn kakor parkelj. Iz nosa in ušes se mu je cedil ostudni katran. Sosed pa se je režal preko plota: »Prav se ti godi, nepridiprav!«

Janezek je stekel v kuhinjo in se začel kakor besen umivati. Toda milo mu je prišlo v oči, ki so ga začele strašno peči. Zavpil je in vrget milo od sebe. Priletelo je naravnost v samovar, ki je bil pripravljen na mizi, ker so Ribničanovi pričakovali važen obisk.

Miče je Janezek skočil proti mestu, kjer je navadno visela brisača, in si začel brisati ostudni katran z obraza in las. Toda ko je odprl oči, je okamenel: ni se bil obrisal z brisačo, marveč z materino belo obleko, ki je visela poleg.

Kaj storiti? Janezek je zbežal, da se skrije v kakem kotu. V tem pa je začela voda v samovarju vreti in gospa Ribničanova je prišla po čaj. Pravkar je namreč prihajal na obisk notar, pri katerem je bil g. Ribničan v službi.

»Sedaj se mi je treba le še prav hitro prebleči v belo obleko,« si je dejala gospa. Toda kar so zdaj zagledale njene oči, je bilo tako, da je za bil odrevenela. Njena lepa bela obleka je bila — oh, vsa črna in zmečkana! V tem trenutku je pozvonilo.

Gospodarstvo

Italijanska industrija v krizi.

Milan, decembra.

Tudi na gospodarstvem polju prihajajo v prakso bombe. Dober teden pred vestjo o ponosreženem atentatu na Mussolinija, je milanski gospodarski list »Solec« natisnil, da se bo izvršila »legalna« stabilizacija lire na tečaju 100 (lir za funt sterling); istočasno je vest priobčila pariška »Informations«. Vest se je zdela čisto verjetna, ker je v gospodarskih krogih mnenje, da stane sedanja »faktilna« stabilizacija na kvoti 90 preveč žrtiev. Kvota 90 se smatra za previsoko izbrano in se ta visoka izbira pripisuje fašistovski miselnosti, ki hoče tudi na gospodarstvem polju ustvarjati čudeže. Pred zadnjim padcem se je namreč lira držala okoli 120 za šterling in gospodarski krogi so pričakovali stabiliziranje lire kvečjemu okoli 100. Mussolini pa je skočil kar na 90, morda tudi pod pritiskom špekulacije. Če že vsaka stabilizacija po inflaciji prinese industrijsko krizo, je bilo toliko bolj pričakovati krizo v Italiji, kjer je stabiliziranje združeno z odločno deflacijsko politiko — mesto okoli 110 se lira skuša ustaliti na 90 — in kjer doberšen del industrije, posebno tisti, ki so ga izrabili na dan vojne in povojne razmere ter potencirani protekcionizem, še vedno životari in se ni odločil za prostovoljno likvidacijo. Kdo bo potem štel v zlo industrijem, če so se vesti o stabilizaciji na 100 mesto 90 oprijeli kakor rešilne nitke?

Fašistovski tisk se je tako razljudil, kar je malo poprej ugotovil, da se v industrijski krizi kažejo znaki boljšanja, medtem ko bo vest o stabilizaciji lire na 100 še te uspehe pokvarila. Cene na debelo so se že ustalile okoli 467 (oktober 467, september 465, avgust 465, julij 467) in se že prilagodile kotl 90 ter so v stanu konkurirati na mednarodnem trgu, medtem ko so se pred pričetkom deflacijske politike, avgusta 1926, sukale okoli 633. S širjenjem glasov o stabilizaciji na 100 želijo šibki industriji zopet dvigniti cene in rešiti svoja podjetja, »ki niso v stanu ekonomsko proizvajati in skriti proizvodnih stroškov«, kar so druga zdrava podjetja dosegla z velikimi žrtvami.

Industrijska podjetja poleg tega krčijo svoj obrat in odpuščajajo delavstvo. Z natančnimi podatki je težko postrčeti, ker je gotovo, da niso uradni popolnoma točni, ker bi ne bilo taktično razburjati javnost. Vendar so tudi uradni podatki o brezposelnosti zelo zgovorni. Uradni list izkazuje te številke: Avgusta 1927 je bilo 291.821 delavcev popolnoma brezposelnih (avgusta 1926 le 83.090) in 134.251 deloma brezposelnih (avgusta 1926 le 26.634), meseca septembra 305.930 (lani 89.424) popolnoma in 133.568 (14.519) deloma brezposelnih. Brezposelnost torej naglo narašča. Podjetja si tudi pomagajo s krajšanjem delovnega urnika.

Trgovci se skušajo iznebiti predvsem zastalih zalog in naročajo malo novega blaga, kar seveda kvarno vpliva na industrijo. Plasiranje blaga je silno težko: Medtem ko je dohod na mednarodni trg radi dviga lire zelo otežčen, je domači trg skoro zaprt, ker je masa obubožala. Delavcem so se plače znižale za kakih 20 odstotkov, za malo manj državnim nameštencem, znižale so se pokojnine, prispevki za fašistovske sindikate požrejo mnogo denarja, letošnji pridelek, posebno vinski je pod normalo. Domači trg je prenasiten in čujejo se že glasovi o nadprodukciji.

Da nam kdo ne bo mogel očitati pristranosti, bomo zajeli nekaj misli o sedanji industrijski krizi iz direktnih italijanskih virov. V Bielli se je te dni vršil občni zbor »Fašistovskega združenja italijanske volnene industrije«. Poročilo odbora govori predvsem o težkočah, na katera zadeva italijanska volnena industrija na Balkanu, »ki bi moral predstavljati naravna privlačilna središča italijanske industrije; to je eden izmed najbolj posebnih pojavov v izvozu italijanske volnene industrije v zadnjih letih. Poročilo predpisuje ta pojav le protekcionizmu balkanskih držav, dasi bi bilo treba iskati vzroke čisto drugje; tudi politične intrige imajo včasih čisto gospodarske posledice. To leto, pravi poročilo, je bilo leto težav in krize za našo industrijo: niti ni položaj še premagan, dasi se kažejo nekateri znaki boljšanja. Na eni strani imamo skrčenje kupljen doma in v inozemstvu, ki ima za posledico skrčenje dela v tovarnah, ki je že delj časa pod normalo; na drugi strani moramo tožiti na počasnostjo in nerednostjo inkasov in povečanje rizikov in trgovskih insolvent. Naše cene v datu so pogostokrat višje kakor cene zunanje konkurence, ki nam skuša odvzeti pridobljena tržišča. Mnogo činiteljev proizvodnih stroškov se še ni prilagodilo kvoti 90: cena denarja je še ista, prevozní stroški so še visoki, pomorske prevoznine imajo tendenco celo na povišanju, davki so še visoki. Položaj na domačem trgu je še poln nevarnosti za našo industrijo, ker je produkcija previsoka za notranji konsum. Kar velja za volneno industrijo velja za bombažovo, avtomobilsko, železno in večino drugih.

Razumljivo je, da se vlada na vso moč trudi, da bi olajšala krizo, ko gre za njen prestiž, ko gre za »gospodarsko bitko«, ki se bje že leto dni in od katere izida je odvisen obstoj režima. Predvsem daje podjetjem velike dobave najrazličnejše narave. Država skuša obuditi stalno industrijo, ki baže absorbira 30 odstotkov ostale in jo je zadnji stanovanjski zakon skoro uničil. Tudi veliki bančni zavodi so znižali eskomptno mero za kratkoročne papirje od 6.50 na 6 odstotkov. Industrija sama pa se skuša rešiti predvsem s koncentracijo.

BOLGARIJA NE DOBI POSOJILA.

v Zeneva, 9. dec (Tel. »Slov.«) Prizadevanje bolgarske vlade, da bi od finančnega odbora Društva narodov dobila pritrđilo za posojilo pri Društvu narodov v višini 4 milijonov francoskih lingov,

so ostala brezuspešna, ker se je bolgarska vlada branila preosnovati Narodno banko v privatno delniško družbo.

Pogajanja med našo državo in Avstrijo. Iz izjave avstrijskega trgovinskega ministra dr. Schürffa posnemamo, da je v naših pogajanjih z Avstrijo prišlo v sledečih točkah: moka, cement, žveplena kislina, glavberjeva sol ter aluminijev sulfat. Ni pa prišlo do sporazuma za klavno živino, prašiče, meso in konje kakor tudi za od nas zahtevane kompenzacije pri industrijskih produktih. Od uvoza v Avstrijo je vezanih sedaj 876 milijonov Din in od uvoza k nam pa 775 milijonov Din. Če bi Avstrija sprejela jugoslovanske industrijske zahteve, bi odpadlo pri avstrijskem izvozu 311 milijonov Din, pri našem izvozu v Avstrijo pa 395 milijonov Din. Pogajanja se bodo po zasljanju avstrijskih korporacij najbrže še ta mesec nadaljevala. Možnosti so: sedanje stanje, sporazum ali pa odpoved pogodb.

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 30. novembra 1927. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 22. nov.) Aktiva: Kovinska podlaga 475 (+3.4), posojila: na menice 1822.4, na vred. papirje 257.5, skupaj 1580 (+20.3), saldo raznih računov 1118. (-51.7), pasiva: obtok bankovcev 5702.4 (+58.6), drž. terjatve 229.9, obveznosti po žiru 774.6, po raznih računih 412.8, skupaj 1187.4 (+25.2), bilančna vsota 9701.6; ostale postavke neizpremenjene.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu. Ze napovedana izredna glavna skupščina se bo vršila v nedeljo dne 18. dec. ob pol devetih dopoldne v Roblekov dvorani v Zalcu. Udom se bodo posebno še razpošiljala tozadevna vabila. — Društveno vodstvo.

Relombardiranje vojne odškodnine. Znano je, da je Poštna hranilnica prenehala s lombardiranjem obveznic vojne škode ter je maksimirala obrestno mero na 10%. Poštna hranilnica bo sprejemala od bank pakete po 1000 obveznic v relombardiranje po 7%, s čimur se prihranijo nepotrebni stroški.

Poštnoekovni promet v novembru 1927 je znašal 4441.2 (4506.5) milijona Din, od tega brez gotovine 46.6 (45.1)%. Računov je bilo 15.021 (14.843), od tega v Ljubljani 4.702 (4.680); stanje vlog pa je bilo v celi državi koncem meseca 462.7 (416.9) milijona Din, od tega v Ljubljani 72.6 (67.4) milijona Din.

Borza

Dne 9. decembra 1927

DENAR.

Današnji devizni promet je bil živahen. V Curihu so znatno popustili tečaji večine deviz: Londona, Newyorka, Pariza, Berlina in Italije. Zato je bilo tudi pri nas opaziti nazadovanje tečajev v devizah: Berlin, Dunaj, London, Newyork, Praga in Trst. Tako je bil Berlin zaključen po 13.56, Dunaj za 5 par ceneje po 8.01, London celo za 20 par po 277, Newyork za 4 pare po 56.68, Praga je bila ponujana na koncu po 168.40 bl. V Trstu je bila tudi nazadujoča tendenca ter je bil srednji kurz 307.375. Narodna banka je intervenirala v devizah: Curih in London, v manjših zneskih tudi v devizah Dunaj in Berlin.

Ljubljana. Berlin 13.545—13.575 (13.56), Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 7.995—8.025 (8.01), London 276.60—277.40 (277), Newyork 56.58—56.78 (56.68), Praga 168.45—168.40 bl., Trst 306.375—308.375 (307.75—307).

Zagreb. Amsterdam 22.97—23.03, Berlin 13.548—13.573, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.995—8.025, London 276.60—277.40, Newyork 56.59—56.79, Praga 168.05—168.85, Trst 306.17—308.17.

Belgrad. Berlin 13.545—13.575, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9925—8.0225, London 276.60—277.40, Newyork 56.60—56.80, Pariz 223—225, Praga 168.05—168.85, Trst 306.75—308.75.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 123.69, Dunaj 73, London 25.28, Newyork 517.75, Pariz 20.39, Praga 15.37, Trst 28.08.

Trst. Belgrad 32.47—32.50, Curih 356—357, Dunaj 254—258, London 9005—9097, Newyork 18.25—18.35, Pariz 72.40.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.49375, Kodanj 190.20, London 34.63, Milan 38.45, Newyork 709.23, Pariz 27.98, Varšava 79.52. Valute: dolarji 707.25, dinar 12.40, češkoslovaška krona 20.9975.

Praga. Devize: Lira 183, Beigrad 59.54, Pariz 132.875, London 164.75, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 176.07, Berlin 7.38, London 277.10.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 132 den., Kred. zavod 160 den., Vevče 133 den., Ruše 275—290, Stavbna 56 den., Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 85.75, agrari 53, vojna odškodnina 406—407, Hrv. esk. 91, Hipo 57, Jugo 94.75, Praštediona 880, Ljublj. kreditna 132—135, Sečera 580—592.5, Drava 560—570, Slavonija 13—14, Trbovlje 472.5—480, Vevče 132.5—136.

Belgrad. Narodna banka 5703, vojna odškodnina 406—408.50—406.75 (1000 kom.), ult. dec. 407.50—408 (1700 kom.), 7% invest. posoj. 85.25 (19.300), agrari 52.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 82.10, Zivno 108.60, Hrv. esk. 11, Hipo 7, Alpine 43.10, Leykam 10.70, Trbovlje 59.35, Ruše 34.05, Mundus 160 den., 170 blago, Slavonija 1.54.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami merk. 4-4, 4-5, 5-6 od 4—8 cm, fko meja 1 vag. po 290, trami merk. 6-7, 6-8, 7-9 od 5—9 m fko vag. meja 1 vag. po 280; zaklj. 2 vag. Tendence neizpremenjena — Dež. pridelki (vse samo ponudbe; slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt, ml. tar.): pšenica 78—79 kg, 2% bač. 347.5—352, dec. 347.5—352, sr. 345—347.5, slav. 342.5—345, oves bač. zdrav rešetan 275, koruza bač. st. 267.5, nav. vozn. 272.5, um. suš. 262.5, nav. vozn. 267.5, času prim. suha kval. gar. 245, dec. 252.5, jan. 265, marec 277.5, april 280, maj 282.5, moka 0 vag. bl. fko Ljubljana, plačilo po prejemu 500. Zaklj. 4 vag. pšenice, 1 vag. moke. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 302.50—205, potiska 306—307.50, rž bač. 290—295, ječmen bač. in sr. 245—250, oves bač. in sr. 242.50—250, koruza bač. st. 225—229, nova kv. gar. 205—207.50, 12—1 215—217.50, 102 par. Indija 207.50, ban. nova 215, sr. nova 210—212.50, moka 0 g in gg 425—437.50, št. 2 405—410, št. 5 885—895, št. 6 317.50—320.50, št. 7 230—270, št. 8 200—205, otrobi bač., sr., slav. 185—190, fižol bač. beli in sr. beli novi 360—370. Tendence neizpremenjena. Promet 27 vag. pšenice, 89% vag. koruze, 12 vag. moke, 5 vag. otrobov.

Budimpešta (terminalska borza). Tendence medla. Pšenica marec 32.32, 32.36, zaklj. 32.36—32.38, maj 32.72, 32.76, zaklj. 32.76—32.78, rž marec 31.18, 31.10, zaklj. 31.08—31.10, maj 31.16, zaklj. 31.14—31.16, koruza maj 26.10, 25.90, zaklj. 25.90—25.91, julij 26.00, zaklj. 26.00—26.22.

Drž. razredna loterija

Pri zaključnem žrebanju dne 7. dec. je dobila glavno premijo 1.200.000 Din št. 75.834, nadaljnjo premijo 500.000 Din št. 2515; 30.000 Din št. 51.050 in 10.000 Din št. 60.905.

Po 4000 Din srečke: 3581, 60.612 in 103.256.

Po 2000 Din srečke št. 278, 2624, 7245, 9341, 10.266, 12.072, 12.863, 17.694, 20.026, 20.128, 20.454, 21.869, 24.175, 24.356, 24.468, 26.951, 27.424, 28.623, 30.280, 31.464, 32.040, 35.819, 38.456, 40.531, 41.178, 42.842, 43.281, 44.083, 45.153, 46.854, 47.226, 47.847, 50.529, 51.144, 55.607, 56.451, 57.874, 60.585, 64.055, 67.376, 68.287, 68.449, 69.305, 70.499, 70.758, 71.429, 75.942, 76.623, 79.071, 81.305, 84.637, 87.001, 87.313, 88.243, 89.263, 90.651, 91.820, 95.164, 96.161, 97.500, 99.349, 99.517, 100.686, 100.115, 101.954, 102.203, 104.127, 105.950, 107.834, 109.403, 110.856, 110.883, 110.957, 111.591, 111.667, 112.300, 113.111, 115.464, 115.973, 117.034, 119.904, 121.263 in 121.792.

»Zaroko s Tonetom sem odpovedala, ker moja ljubezen do njega ni več taka kot je bila ob zaroki.«

»Tako? Kaj pa, da še vedno nosiš njegov zarčni prstan?«

»Zato, ker je moja ljubezen do prstana še vedno taka, kot je bila.«

Langenscheidt

ruski, angleški in francoski - po 300 Din. - ANČIK, Gorupova št. 3.

Bočni na pljučih!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi **umetnosti hranjenja**, ki je že mnoge rešila. Ta se lahko uporablja pri vsakem načinu življenja, in pomaga, da se bolezen hitro premaga. Nočno potenje in kašelj prestane telesna težina se poveča, pljuča polagoma popne in bolezen izgine.

Resni mošje

zdravniške znanosti potrdijo prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjenja, tem bolje za vas.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja.

Ker razpošiljam moj založnik v celoti samo **10.000 izvodov gratis**, pišite takoj, da boste tudi vi med srečnimi prejemniki.

Georg Fulgner, Berlin-Neu-Ölin,
Ringbahnstrasse 24. Abt. 882.

Nas preljubljeni, dobri soprog in oče, gospod

FRANC KODER

podpreglednik finančne kontrole

je danes, 7. decembra 1927 ob 21. uri, po kratki, mukepolni bolezni, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb draga rajnika se bo vršil v soboto, 10. decembra ob 15. (3.) uri popoldne iz hiše žalosti, v Ječeni, na pokopališče v Framu pri Mariboru.

Ječena pri Framu, 8. decembra 1927.

Marija Koder, soproga, otroci ter ostali sorodniki.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta ca 1-50 din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglas 3 ali 5 lin. Oglas na devet vrstic se računa na 10 lin. Za odgovor znamo! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Službo išče

18letno dekle iz poštene hiše, ki se je na deželi izučila šivanja, da se v šivanju izpopolni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 9664.

RESNA DAMA

vešča vseh trgov. poslov, zmožna kalkulacije in bilance, vodila je več let samostojno večje industrijsko podjetje, želi sodelovati pri večjem podjetju, pristopi tudi kot kompanjona. Cenj, ponudbe na upravo lista pod: »Položim kavčijo« št. 9784.

Za SNAŽENJE SOB (ribanje) ali postrežbo gospodinj, iščem mesta. Naslov v upravi: 9785.

Mesto sluge

iščem za takoj. Ponudbe upravi pod šifro: Pošten.

Proste službe

Hotelskega vratarja

zmožnega nemščine, italijanščine in kavčije, z dobrimi spricvali, išče Hotel »ŠTRUKELJ«.

Oskrbnik-viničar,

absolvent vinoredske in sadjarske šole, s prakso, priden, pošten, se sprejme v stalno službo. Ponudbe s prepisi spricval in zahtevo plače upravi »Slovenca« pod značko: »Novo mesto« št. 9722.

SLUŽKINJA

se sprejme s 1. jan. 1928 k mali, trgovski družini na Gorenjskem; biti mora pridna, poštena, vajena kuhe in otrok. Plača po dogovoru. Služba stalna. Naslov v upravi lista pod številko 9797.

Trg. pomočnik

dobro manufakturst, vojaščine prost, se sprejme v trgovino mešan. blaga. Ponudbe na upravo lista pod številko 9799.

Krojaškega učenca

sprejemem, najraje z dežele, poštenih, krščanskih in kmetskih staršev. Nastop takoj. Jos. Tomazič, krojaški mojster, Spitalič

Mlinarskega VAJENCA

sprejemem zdravega, krepkega in poštenih staršev, v starosti od 15 let naprej. Nastop službe takoj po novem letu. Naslov v upravi lista pod št. 9783.

Pouk

Konservatoristinja

poučuje po novi metodi klavir. Priporočljivo za začetnice. Naslove sprejema uprava pod: 9789.

»Organizator« - Knjigovodstvo

do 70 % prihranka na času - dnevna bilanca. Terminalske kartoteke. - Strokovno zamišljene kartoteke za vse vrste obratov. - »ORGANIZATOR«, Ljublj. VII, Kamniška 20.

Knjigovodstvo

Vsak praktičen trgovec bo zavrgel svoj dosedanj in okoreli sistem knjigovodstva, čim se bo uveril o prikladnosti knjigovodstva »Organizator«. - »Organizator«, Ljubljana VII., Kamniška 20.

POZOR! KROJAČI,

šivilje in čevljarji, ako Vam Vaši stroji nagajajo, obrnite se na specialno mehanično delavnico Justin GUSTINCIC, Maribor, Tattenbachova ul. 14, ker ima ista spec. oddelek za popravila strojev vseh vrst.

Dijaki

VEČ DIJAKOV se sprejme na stanovanje z zajtrkom. Naslov pove uprava pod št. 9788.

Stanovanja

Opremljena soba

se odda. Izve se v upravi »Slovenca« pod št. 9786.

SOBO s kuhinjo in

jedilno shrambo, z nekaj zemlje, 5 minut od postaje Laze, da v najem k novemu letu Rok Krajnc.

Kdo proda?

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 27.

HLODE

bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V SCAGNETTI - Ljubljana. 7490

Kdo kupi?

Kratek KLA VIR

dobro ohranjen, 7½ okt. skor. nov, se ugod. prod. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9740.

Prodamo skoro nov ČEVljARSKI ŠIVALNI STROJ, znamke Singer. Zagorje ob Savi, Zadruga ni dom.

Prostovoljna

PRODAJA STROJEV!

Dne 13. in event. 14. dec. ob 9 dop. se bodo prodali v baraki Ciglena v Virovitici razni stroji za kotlinsko stroko, kakor: stiskalnica za vreteno, brizgalna za lak, stroj za graviranje, »kollerang« in vse ostalo, ter kompl. stanice za 15 brezkonkur. predmetov, dalje pločevina, jeklo itd. 9782

Ajdovo moko

pristno domačo, razpošiljam od 50 kg naprej. - Paromlin Peter OSTERC, Beltinci - Prekmurje.

KLA VIR

kratek, dobro ohranjen, prodam ugodno, tudi na obroke. Naslov se izve v upravi lista pod: 9790.

Prodam kolo

»Puch«, malo rabljeno, za 1800 Din, in OTROŠKI VOZIČEK za 100 Din. - Naslov v upravi: 9787.

SENO V BALAH

se bo razprodajalo danes popoldne zelo poceni poleg vojaškega skladišča, Kodeljevo.

Naša obrt

Vino čez ulico,

črno l 10 Din, belo l 11 Din - jamčeno pristno, priporoča VINSKA KLET na Sv. Petra cesti št. 43.

Domači BRIVSKI SALON

Franjo Briski

Prečna ulica 4, se priporoča. Snažna postrežba. Strokovnjak v striženju damskih frizur. - Nizke cene. - Priporočajte se!

Oves in koruzo

kupite nalcene pri trdk A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 2 Veletrgovina z žitom

Najbolši kosi

Cebin, Wolfova 1/2

PRESELIL

iz Sv. Petra ceste št. 54 na Sv. Petra cesti št. 42, in se obenem priporočam za solidno in točno postrežbo z novimi vzorci. Soboslikar. Jurij Mokošek

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4.

Priporoča se trgovina

železnino A. SUŠNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Ivan Križnar krovec Ljubljana, Hrenova ul. 9

IVAN JAVORNIK mesar Ljubljana, Dornbranska. Stojnica poleg Zmajskega mostu

Blaž Jančar peskar Ljubljana, Breč

KNJIGOVEZNIKA K. T. D. v LJUBLJANI Kopitarjeva ulica 6/11

Leželna lekaros pri Mar. Pomaga **Mr. ph. M. Leustek** Ljubljana, Resljeva cesta

K. Pečenko trgovina vseh vrst suha in čevljarskih potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

PRISTOL & BRICELJ orkositikarja Ljubljana Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 39 I. etel 290R Ustan. 190

Franc Fujan splošno krovstvo Ljubljana, Galjeveca pri dolni kolodvoru.

Franc Ocvirik mesar Ljubljana, Poljanska cesta 53 (Bolski drevored)

KOVACIC & JAPELJ trgovine - spec. koloni in materi. blagom LJUBLJANA, Kongresni trg 16

Stanko Kezele splošno kleparstvo Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 3

Prodajna K. T. D. (H. Ničman) Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

Za Božič in Novo leto ima

Oblačilnica za Slovenijo
Ljubljana - Miklošičeva cesta št. 7
v svoji veliki zalogi različnega manufakturnega blaga najprimernejša darila.

Šampanjec „Bouvier“

„Demi sec“ (zmerno sladek), „Bouvier sec“ (ne sladek), „Cuvee Reservee“ (nekoliko sladek).
Originalna vina v steklenicah iz najugodnejše ležečih štajerskih vinskih gor.

Vina v sodih.
Cenike razpošilja na zahtevo brezplačno zastopstvo za Slovenijo: Kernc & Faval, Ljubljana, Dunajska cesta 15 ali Kralj. dvorni dobavitelj Clotar Bouvier, veleposestvo vinogradov, Gornja Radgona.

Šampanjec in vino v steklenicah „Bouvier“ se dobi v vseh boljših trgovinah.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, tašča in stara mamica, gospa

Marija Pišlarjeva roj. Škrabec

dne 9. decembra t. l. ob ¼ 2. uri popoldne v starosti 72 let, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojnice se vrši v nedeljo, dne 11. decembra t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 42, na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 13. t. m. ob 9. uri popoldne v cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

Ljubljana, dne 9. decembra 1927.

Žalujoči
soprog Franc Pišlar
in rodbini Pišlar - Pretnar.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Sir H. Rider Haggard:

Kleopatra, egiptovska kraljica.

»Ne, ne,« je odgovoril, »ne bodi tak norec! Zver bo skočila nate in te raztrgala. Glej! Streljati hočem v trstje. Ako spi, ga bodo puščice mogoče zbudile.« In vzel je lok, ga napol in ustrelil tjavendan.

Sam ne vem, kako se je bilo zgodilo, ampak puščica je res zadela spečega leva; kakor blisk iz osrčja oblaka je skočil iz zavetja v trstju in stal pred nama z naježeno grivo in rumenimi očmi; v mečah mu je visela puščica. Razjarjen je na ves glas zarjul, da se je zemlja tresla.

»Streljaj s puščico,« sem zaklical, »hitro streljaj, preden skoči!«

Toda bahaču je bilo upadlo srce; od strahu je odprl usta in njegovi prsti so odreveneli, tako da mu je lok padel iz rok; nato je na ves glas zakričal, se okrenil in zbežal za moj hrbet, tako da sem sedaj jaz bil prvi pred levom. V tem pa, ko sem čakal smrti, je lev počenil in skočil z enim velikim skokom čez mene, ne da bi se me dotaknil. Priletel je na tla, nato pa skočil bahaču na hrbet in mu zadal z veliko šapo lak udarec, da se mu je glava razletela kakor jajce, ki ga vržeš ob kamen. Mrtev se je zgrudil na tla, lev pa je stal nad njim in rjovel. Bil sem blazen od groze in sam nisem vedel, kaj sem storil, ko sem pograbil kopje in z glasnim krikom napadel leva. Tedaj se je lev postavil na zadnji nogi, da bi me pozdravil, tako da mu je bila glava visoko nad menoj. Udaril je po meni s šapo, jaz pa sem mu z vso svojo močjo porinil široko kopje v žrelo; to ga je toliko oviralo, da je bil njegov udarec prekratek ter mi je samo pretrgal kožo. Zgrudil se je vznak; veliko kopje mu je štrlelo iz goba. Nato je vstal, zarjovel od bolečin in

skočil visoko v zrak, dvakrat višje kot je človek velik, bijoč s sprednjimi šapami po kopju. Dvakrat je skočil tako, da ga je bilo grozno videti, in dvakrat je treščil na hrbet. Nato pa so ga zapustile moči; zatulil je kot bik in se mrtev zrušil po tleh. Jaz pa, ki sem zgolj deček, sem ves čas stal tam na svojem mestu in trepetal od groze še sedaj, ko ni bilo več vzroka, da bi se ga bal.

Ko pa sem tako stal in strmel v mrtvo truplo njega, ki me je zbadal in zasmehoval, in v mrtvega leva, je priletela proti meni neka ženska; bila je tista starka Atua, ki je žrtvovala — dasi tega takrat še nisem vedel — svoje meso in kri, da bi me rešila in ohranila pri življenju. Nabirala je bila ob vodi zdravilna zelišča, v katerih je bila zelo vešča, ne da bi vedela, da je bil lev v bližini (levov se izvečine ne dobi na obdelani zemlji, temveč v puščavi in po Libijskih gorah), in je od daleč videla vse, kar sem bil pravkar popisal. Ko je dospela do mene, je spoznala, da sem Harmakis; pripognila se je, se mi poklonila in me pozdravila rekoč, da sem kraljevski, čisti časti vreden, izvoljenec svetega drevesa. Rekla mi je tudi faraon, rešitelj!

Ker pa sem mislil, da ji je strah zmešal pamet, sem jo vprašal, kaj bi rada.

»Mar je to nekaj kdove kako velikega,« sem vprašal, »ako sem ubil leva? Ali je taka reč vredna takih besedi kakor so tvoje? Saj živijo in so živi ljudje, ki so pobili mnogo levov? Ali ni božanski Amenheten z lastno roko ubil več kot sto levov? Ali ni pisano na skarabeju (= svetli hrošč), ki visi v izbi mojega očeta, da je tudi on svoje dni ubil nekaj levov? In ali niso drugi dan tega storili? Zakaj potem tako govoriš, bedasta ženska?«

Vse to pa sem govoril, ker me je bila sedaj, ko sem ubil leva, po navadi mladine volja, da bi smatral

vso stvar kot nekaj nič posebnega. Ona pa se ni nehala priklanjati in me obsipati z imeni, ki so previsoki, da bi jih napisal.

»O kraljevski,« je vzkliknila, »modro je prerokovala tvoja mati. Gotovo je bil v njej božji duh, Knept, ti od boga spočet! Poglej to pomenljivo znamenje. Ta lev — ta renči v Kapitolu v Rimu — in ta mrtvi človek, to je Ptolemej — macedonska zalega, ki je kakor tuj plevel obrastla deželno reko Nil: z macedonskimi Lagidami pojdeš, da udariš in pobiješ rimskega leva. Toda macedonsko ščene bo pobegnilo in rimski lev ga bo pobil na tla, ti pa boš pobil leva in dežela Khema bo zopet svobodna! Svobodna! Samoostani čist po zapovedih bogov, in kraljevske hiše; o upanje Khema! Samo ženske se varuj, ki vse uniči. In kakor sem rekla, tako bo. Siromašna sem in bedna, da, polna žalosti. Grešila sem, ko sem govorila to, kar bi moralo ostati skrito, in za svoj greh sem plačala s tem, kar se je porodilo iz mojega telesa. Rade volje sem to žrtvovala zate. Ampak jaz imam še vedno modrost našega ljudstva in bogovi, ki so v njihovih očeh vsi enaki, ne obračajo obraza od siromakov. Božanska mati Izida je govorila meni — stoprav zadnjo noč je govorila — ter mi velela, da naj pridem semkaj nabirat zelišča in razodenem tebi znamenja, ki jih bom videla. In kakor sem rekla, tako se bo zgodilo, samo ako boš mogel prenesti pezo velike izkušnje. Pojdi semkaj, kraljevski človek!« je rekla in me peljala do roba kanala, kjer je voda bila globoka in mirna in modra. Sedaj pa pogledaj tisti obraz, ki ga odseva voda. Ali ni tisto čelo primerno, da nosi dvojno krono? Ali se v tistih prijaznih očeh ne zrcali veličanstvo kraljev? Ali ni stvarnik Pta naredil to postavo tako, da se ji prilagajajo kraljevska oblačila in vzbujajo spoštovanje v pogledu množic, ki gledajo skozi tebe k bogu?«

LJUBSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezek: A. Shrekan, Nolling. Povest iz raskga dekleta. 24 Din. - 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Lubiško-srbska povest. 22 Din. - 25 zvezek: Haggard, H. Marby, Montecarne. Din 30. - 26 Din 42 - 27 zvezek: Pregelj, Otrok solna. Din 24. - 28 Din 82.

Razpis.

Mestna občina ljubljanska razpisuje mizar. dela dobavo notr. opreme za mestno klavnico

Pravilno sestavljene in ko'kovane ponudbe je oddati v mestnem gradbenem uradu, Šolski dvorod 2/II, do 13. decembra 1927 do 11 dopoldne. Vse tozadevne podatke in pripomočke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 6. decembra 1927.

„F. GOL“ idealno sredstvo za čiščenje žel dca in črev.

Gosp. dr. Semelič, Duhovnik II,
Maribor, 18. februarja 1927.

Blagovolite mi poštoobratno poslati 5 steklenic „FIGOLA“. Do žnost moja je, da se vam ob te priliki zahvalim, da sem potom Vašega lekovitega proizvoda „FIGOL“ zadobil nazaj svoje popolno zdravje na želodcu, tako, da se ne ustrašim po ovorah Vašega prejemljenega proizvoda popolnoma ozdravilnega. — Beležim z izrazom najtoplejšje zahvalnosti.

s odličnim spoštovanjem

DA ORIN GROZNIKAR,
knjigovodja p. f. Rozman.

Radio Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreé
Broširan Din 60.—, vezan Din 76.—

Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani.

Ne samo ceno,

temveč tudi **kakovost** izdelka se mora upoštevati pri nabavi poslovnih knjig.

Knjigovodilnica R. T. D., čitalnica in tovarnica poslovnih knjig v Ljubljani, Koflarjeva ulica šte. 6/II.

Usnjarska in čevlarska zadruga Runo r. z. z o. z. v Trzinu sporoča, da je 8. decembra t. l. v Gospodu zaspal, previden s svetimi zakramenti, član načelstva, gospod

svetnik Karel Pirc

davčni nadupravitelj v pokoju

Pokojnik je stal ob zibelki naše zadruge in jo z vso močjo podpiral pri njenem uspešnem delovanju. „Runo“ mu bo ohranila trajen spomin.

Janez Majeršič,
načelnik.

Tovarna perila »Triglav«

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega moškega perila

Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 8

Vsakovrstna moška, fantovska in deška oblačila po globoko znižanih cenah oddaja samo

konfekcija Frande Derenda

Gradišče 4, nasproti dramskega gledališča.

Predno kupite, prepričajte se o naših cenah. Najprimernejša darila za Miklavža in Božič!

Vsemogočni je poklical k Sebi po večno plačilo našega ljubega očeta in starega očeta

Jakoba Rupelja

ki nam je danes dne 7. decembra 1927, previden s sv. zakramenti, po kratki in mučni bolezni, v starosti 81 let, umrl. Pogreb draga pokojnika bo na Sv. Gori pri Litiji v petek, dne 9. decembra popoldne.

Bodi mu ohranjen trajen spomin! Šemnik, dne 7. decembra 1927.

Žalujoči ostali.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem javljamo tužno vest, da je previden s svetimi zakramenti preminul v Gospodu naš iskreno ljubljani brat, stric in svak, gospod

svetnik Karel Pirc

davčni nadupravitelj v pokoju

Pogreb nepozabnega se vrši v soboto, dne 10. t. m. ob 4. pop. iz hiše žalosti Trzin št. 90 na tukajšnje župno pokopališče. Pokojnega vsem priporočamo v molitev.

Žalujoči sorodniki.

Vincencijeva konferenca Marijinega Oznanenja v Trzinu javlja vsem Vincencijevim bratom, da je na praznik Brezmadežnega Spočetja Gospod poklical k sebi dobro pripravljenega s sveto Potnico njenega dolgoletnega predsednika, gospoda

svetnika Karel Pirca

davčnega nadupravitelja v pokoju

Pogreb nepozabnega predsednika se vrši v soboto, dne 10. t. m. ob 4. uri pop. na tukajšnje pokopališče.

Vincencijeva konferenca, kakor tudi trziški reveži, bodo težko pogrešali neumornega delavca na karitativnem polju, vsi pa molimo za njega, naj mu bo ljubi Bog plačnik za vse žrtve na polju krščanske dobrodeinosti.

Za Vincencijevo konferenco:
M. Škerbec, podpredsednik.

Centralni svet Vincencijeve družbe v Ljubljani sporoča, da je bogu vdano umrl na praznik Brezmadežne, dne 8. decembra 1927, gospod

Karel Pirc

predsednik Vincencijeve konference v Trzinu in naš najboljši delavec na karitativnem polju.

Vsem Vincencijevim bratom ga priporočamo v pobožno molitev.

Predsedstvo centralnega sveta
Vincencijeve družbe.

Zahvala.

Za množične izraze iskrenega sočutja in sožalja, za poklonjeno prekrasno cvetje, ter za čašče spremljevala na zadnji poti naše nepozabne hčerke, sestre in svakinje, gospodične

Pavle Omejc

se vsem prijateljem, znancem in vsem onim, ki so z nami sočustvovali ob nenadni smrti, zlasti pa preč. duhovščini, ter načelstvu, ravnatelstvu in celokupnemu uradništvu »Ljudske posojilnice« v Ljubljani, najprišrčnejše zahvaljujejo

rodbini OMEJC in BUKOVIC.

Ljubljana, dne 10. decembra 1927.

Hranilnica in posojilnica r. z. z n. z. v Trzinu naznanja, da je dne 8. decembra 1927 v Bogu preminul njen dolgoletni predsednik, gospod

svetnik Karel Pirc

davčni nadupravitelj v pokoju

Pogreb blagopokojnika se vrši v soboto, dne 10. t. m. ob 4. pop. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Naš zavod bo ohranil v tra nem spominu moža, ki je toliko let uspešno vodil vse njegove posle in mnogo žrtvoval za gospodarski prospeh Trziča.

Načelstvo Hranilnice in posojilnice
v Trzinu.